

ए शशाने दूर करवाने माटे, तथा नव्यजीरो शुद्ध
धर्म पामी शक्ते ए माटे आ श्री ब्रह्माचार्यजी रनिन
मध्य, प्राचीन तेमज प्रमाणयुक्त अमारा जो
आचार्यी वर्तमान समयनी अदर अति उपयोग
पइ रहेवाना ताजवी घणा (पुष्कळ) जीरोनु
सुधारो ए हेतुने आपातमां लइ आ अथ सुद्धित
(उपायो) ठे हासना समयनी अंदर मनुष्यो
भर्मनी शोध खोल करी रक्षा ठे अने जमानो पण जाण
पणावाळो थतो जाय ठे तेवा जमानामां आता निपट
पाति प्रमाणयुक्त अथ प्रसिद्धिनी सात जरूरज ठे !

अनन्य श्रद्धालु थवुं, पण अधश्रद्धालु न थवु एज
श्रेयस्कर ठे केमके अधश्रद्धालुजनु मानवु एवु होय
ठे के- जसे सावु होय के जुवु होय पण अमोए तो जे
अगीकार कर्तु तेने कदी ठोरुनार नथी आस पकमेला
श्रद्धापुवनी वेठे आज कासनो केटलोफ अधश्रद्धालु-
दृष्टिरागी वर्ग अज्ञानताना वशे करीने सत्यप्ररूपक सद्गुण
तरफ धिःकारनी नजरवी जोतो थयो ठे, के जे
सत्यवक्ताना सटंक वचनोने इसी कदाचना लाग
दृष्टिपथमां पडना लाग्यो ठे, ते वर्गने आ म
अत्युपयोगी थशेज ! माटे निवेकी वाचकवर्ग दृष्टि-
रायवी दूर रही तत्वमाहिणी दृष्टिवडे आ
अथवी इति सगी दांची विचारी मनन करी ॥

(૫)

તત્ત્વ સંચય કરવામા રાગ દેવના કદમા ન કસાતો
સ્વપરના આત્માનુ કહ્યાણ કરશેજ પવો અમને પૂર્ણ
વિશ્વાસ છે ! અને એમ થશે તો અમારો પ્રયત્ન પણ
સફળજ છે—મતલબ કે “દક્ષ પરીક્ષક જો મળશે તો
તે શ્રમ સફળ અમારો !”

આ પ્રથમો વિષય શુ છે તે તો વાચકવર્ગ આધો-
ધિાન્ત આ પ્રથમુ અવલોકન કરતાંજ આપોઆપ સમ-
જીજ છે તેમ છે, જેથી નાદક વિષ્ટપેષણ કરી કીમતી
ફાલનો વ્યર્થ વ્યય કર્યો તે અનુચિત છે

પ્રિય પાઠક મહાશય ! આ પ્રથમ કર્તા સૌધર્મ-
ગાઢીય શાસ્ત્રવિશારદ મુનિમહારાજ શ્રી બ્રહ્માચાર્યજી
એકે જેમનો જન્મ માલવાના આજણોઠ નગરમા
જેમોલકી કાત્રીવીર પદ્મદેવરાય પિતા, તથા સીતાદેવી
માતાને ત્યાં ઉત્તમ પ્રહયોગે થયો હતો, અને જેમણે કિ-
શોરવયમાજ પૂર્વસચિત પુન્યપ્રેરુતિ સયોગવશ પોતાના
જ્ઞાઈ સાથે માતાપિતાની રજા મેલબ્યા શિયાય છાર-
કાજીની યાત્રા કરવા માટે પ્રમાણ કર્યું હતું “શુજાત
શુજ જાયતે” એકદેવત મુજબ એવું થયું કે માર્ગે ચાલતા
વાલતા ગિરનાર પર્વતના પ્રદેશમા પૂર્વ પુન્યોદય પ્રજાવ
અને જૈનાચાર્યનો તેમને જેટ થઈ મુનીને ઘડના કરી
શુણે તેમની અગાડી ઘેઠા, પ્રટલે મુનિવર્યે હાલુવાકર્મી

(६)

योग्यजीव जाणीने शुद्ध धर्मापदेशनो छान आण्ये
 एथी ते वचनामृत पान करता मनमा बेराग्यजात्र
 जन्म मढ्यो, एटखुज नही पण ते बेराग्ये सत्य बेराग्य
 नी दीक्षा लेवानी तेमने फरज पाडी के तेमणे पा
 द्वारका जवानु द्वार बध करी जन्मोद्धार करवानु वा
 खोलवा मन दीधु, धायुं हतु शु अने थयु शु
 “वाह! जवितव्या! तारी प्रवसता!” एटखे वं
 धार्यो हतो द्वारका दर्शननो छान अने शुद्ध चारित्र्यन
 छान थयो गुरुश्रीए नाम राख्यु ब्रह्ममुनि, केमके तं
 जविष्यमा परंब्रह्मज्ञानना वा परब्रह्म (वीतराग
 जापित ज्ञानना ज्ञाता थनारा होगथी प्रथमथी
 ज्ञानदृष्टिवळे ते नामनुज पढ समप्युं तदनंतर गुरु
 राजे पोताना बक्षेला नामने सार्थक करया माटे मुनि
 धर्म योग्य क्रिया-अनुष्ठानना सूत्र (सिद्धांत-तत्त्व)
 नो अज्यास कराव्यो, अने ते पत्री तेमणे (पोते) अन्
 मदान् आचार्य पासेथी पोतानी प्रथम बुद्धिना योग
 थो घणाज तत्त्वज्ञाननो संमद् कर्पो अने समर्थ शास्त्र
 विशारद विरुद्वंत थया एथी श्री वृत्तपागठाचा
 श्री विजयदेवसूरिजीं तेमने सरिमत्र अर्पी ब्रह्मा
 चार्य नामथी नारतजूषण तरीके विन्यासमार्गम
 स्थिर कर्पो श्री विजयदेवसूरिना शिष्य श्री विनय
 सूर ते आ ग्रन्थकारना सत्कारिक सयधमा ज

દત્તા, એ માર્ગના પ્રતાપી મજકુર આચાર્યજી પરમ
 ત્રિમતા વૈરાગ્યધારક સાક્ષરોત્તમ-વિદ્વાન્, નીચડી
 વૈરાગી જનોના મસ્તકમૌલિ સમાન શોનાપાત્ર
 ગણાયા દત્તા એ સૂરિજીના દશાશ્રુતસ્કંધસૂત્રવૃત્તિ,
 જલ્મહીપપત્રનિસૂત્રવૃત્તિ, પાંચીસૂત્રવૃત્તિ, પ્રતિમાસ્થાપના
 પ્રવધે, સુમતિના ગિલનો રાસ, સૈદ્ધાંતિક વિચાર, ચંડપર્વી
 વ્યાખ્યા, 'સ્તવનો', 'સંધ્યાયો', કુલક અને 'પ્રસ્તાવિક
 કાવ્ય ધગરે ધગરે ઘણા રચ્યા છે એમ કેટલાકની
 તો શ્રવણજ સાક્ષી થાપે છે, (માત્ર નેત્રો સાક્ષી થાપે
 પટ્ટદ્વીજુ ઇચ્છા છે) મજકુર આચાર્યજી વિક્રમની
 પદરમી સદીમા ત્રિધમાન દત્તા તેમણે કરેલી પ્રણે
 વૃત્તિયોને સમર્થ ગીતાર્યોદ્ધારા સશોધન કરાવી શ્રી
 સઘમાં પ્રચલિત કરેલી છે, અને અનેક ગદ્યપદ્યાત્મક
 લેખો કાવ્યમ કરી ચતુર્વિધ સઘને આનારી કર્યા છે
 એ પોતે સૌધર્મગણના દત્તા એમ અને ઉપર લેખેલ સર્વ
 વિના એમના કરેલા પ્રયો ઉપરથીજ પ્રતીતિ મળે છે
 ઊંચીમા પૈતિદાસિક જ્ઞાન પ્રદાસનીય હતુ એમ પણ
 આ પ્રય કહી થાપે છે અને તે વાચવાથી અદ્વૈત સત્યજ
 નાસશે એ આચાર્યજી દાસ પરલાકમા વિરાજમાન
 ગુણ તેમના મધુરવચનો આ લોકમા વિરાજમાન રહી
 દેવમદદિગીશેને વદ્યાણ વદી રહેલ અને દુષ્ટ પત્રી પણ
 રૂપદા કરે એવી અમારી ઇચ્છા છે.

(८)

आ पुस्तक उपायता मारी हरूप मतिना योगे
 केंद्र अक्षर कानो मात्रा मीनी वा अर्थविव्रमताना स
 रही गयेस होय तो ते विधे सज्जानो हँसयत् गुणमा
 पर दोपने सुधारी वाचशे के जेथी अनंत साज र
 कारण के "संख्यय सकलान् दोषान् गुणान् एव
 साधय" तथापि वाचकवर्गनी समस्त दोषसंबधी
 विधे मिथ्यादुष्कृत दलद्वय अलम् विस्तरेण शुद्धम

सं १९६० माघ पूर्णिमा } प्रकाशक.

॥ शार्दूलविक्रीडितपुस्तम् ॥

श्रीसिद्धार्यनरैर्यजुर्विधुतकुसुम-व्योमप्रवृत्तौदय
 सहोर्धाशुनिरस्तदुस्तरमहा-मोहान्धकारस्थिति
 हस्ताशेषकुवादिकौशिककुसुम प्रीतिप्रणोदकमो
 जीपावस्त्रलितप्रतापतरणि श्रीवर्धमानो जित ।

ॐ शान्ति ॥ ३ ॥

आ उपरान्त काव्य ग्रन्थना अतमां ठे, पालु वापवासा क
 अमुक्तता यइ जराथी अहि मोग अक्षरमां पुष्टि करे

॥ ॐ श्री गद्गद्गो नमः ॥

शाम्भुविशारद जैनाचार्य मुनिराज श्री ब्रह्मापकृत-

श्री सुवर्मगच्छ परीक्षा ॥

(आर्या उद्)

जयति जगदेव मगल,-

मपदत नि शेष दुरित घन तिमिरम् ॥

रवित्रिमिव यथास्थित,-

यस्तु त्रिकाश जिनेशवच ॥ १ ॥

॥ चोपाठ ॥

॥ १ ॥ नमु कर अजलि करी, साधुतणा गुण मन सजरी,
॥ २ ॥ आ धर्म परिष्काजणी, त्रिगति कट्टु कांड गच्छतणी ॥ १ ॥

॥ ३ ॥ रतणा गणधर झग्यार, नत्र गछ तेहतणा इम धार,
॥ ४ ॥ च गणधरना गछ पच, पच पचसय मुणिवर मच ॥ २ ॥

॥ ५ ॥ जतणा अट्टुठ सय साध, सत्तम गणधरना डम साध,
॥ ६ ॥ डम नत्रम गणधर घे मिजि, साधु ठसय जणावे बल्ली ॥ ३ ॥

॥ ७ ॥ अथाठमो ए सुत्रिचार, नवमानो द्विव कट्टु त्रिचार,
॥ ८ ॥ पम झग्यारम घे गणधार, ठसय साधु नेहनो परिवार ॥ ४ ॥

॥ ९ ॥ अ झग्यारे गणवरतणा, नत्र गठनी जाणो त्रिवरणा,
॥ १० ॥ एरु गुरुनो परिवार, सत्रपाठ अतर अत्रधार ॥ ५ ॥

(૨) શ્રી સુધર્મગઘ પરીક્ષા.

અરથ એક ગણધર સતિ કહે, એકે આચારે સતિ રહે. જૂજુઆ સૂત્રપાઠ ગઘ હૂઆ, પુણ આચારે નતિ જૂજુઆ ॥ વીરથકા ગણધર નતિ સિદ્ધ, પઠે ગોયમ કેવલ સિદ્ધ, આપાવણા સાધુ સતિ જેદ, આપ્યા સુધર્મસ્વામિને તેદ સૌધર્મગઘ એકજ તે જાણ, તેદતણી સતિ માને - ૪ સૂત્રતણી એકજ વાંચના, અનર પુણ નહિ આચા કેસો જે સાચા સાધુનો, સઘજો તે સૌધર્મસ્વામિ કલ્પસૂત્રના વચન ત્રિમાસ, સાજલી શ્રી સદ્ગુરુને

યતઃ-જે ઇમે અજ્ઞતાએ સમણા

વિહરતિ એ એણ સઘે અજ્ઞ સુદમસ્સ અ
રસ્સ અવચ્છિજ્ઞા ॥ અવસેસા ગણહરા
વુઠ્ઠિના ॥

જાગાર્થ -આજકાલને ત્રિપે જે અમણ નિમ્ન
અત્યદ્ધ ત્રિચરે ઠે, તે તમામ જગવાન્ શ્રી સુધર્મ
ગારના શિષ્ય સતાનીયા જાણના, વાકીના ગણ
શિષ્ય સતાન રહિત જાણના

દિગ્ગણા જે દીસે ગઘ નામ, સૂત્ર ન દીસે તેહને ઠ
ઠતા કહે તેહને પૂઠજો, મન સદેદ્ સદ્દુ ટાણજો
સામાચારિને આતરે, જો ગઘ કહેવાસ્યે પાનરે,
ધરુદ્દસ્ય ગામવો ગોચર, સગરે

પણ પાત ન પડિત કહે, પાઠ ફેર જે ગદ્ય સદહે,
 તિરાગનો મત છે પદ્ય, જગવડે વૃત્તિ જોડે વિરેક ॥૨૨॥

યત — “યદેવમતમાગમાનુપાતિતદેવસત્ય-
 મિતિમતવ્યમિતરત્પુનરુપે દ્વણોયમથાઽવદુશ્રુતેન
 નૈતદવસાતુ શક્યતે તદૈવ જ્ઞાવનીય, આચા-
 ર્યાણા સપ્રદાયાદિદોષાદય મતજ્ઞેદો જિનાના તુ
 મતમેકમેવાવિરુદ્ધઽય રાગાદિદોષવિરહિતત્વાત્”

જ્ઞાવાર્થ:-જેનોજ મત આગમને અનુસારે હોય તેજ
 ત્ય ગણાય છે પરી રીતે માનવું જોઈએ-અને તેથી વિ-
 રીત જે હોય તેને ત્યાગ કરવો જોઈએ. હવે થાઈં બહુ-
 ત વિના કોઈ નિર્ણય કરી શકે નહિ, તે માટે આથી
 સ્તે વિચારવું જોઈએ કે આચાર્યોની સપ્રદાય આદિ
 કય પડે કરી આ મતજેદ છે, પરતુ જિનેશ્વરનો મત
 તજ અવિરુદ્ધ હોય છે, કેમકે રાગદ્વેષાદિ દોષરહિત
 ગાથી તેઓનો મત નિર્દૂષિત ગણાય છે, માટે તેજ
 સ્વીકાર કરવો જોઈએ અને તેનાથી યાવ,
 જો જિનાગમથી વિરુદ્ધ હોય

પણ રમિકવણથી

તે તેનો

પદ્ય પે રાગ

काउसग चैत्यवदननो फेर, दीसे किहा कोइ अधिक
 सूत्रे जेहनी हा ना नहिं, तिह एकात न करीए ॥
 निरवयक्रिया सवेगीतणी, एरु दीसे आपमति तणी
 तिहपुणआजविचारीकरी, सत्यरुगेकूहु परिहरी ॥४॥
 सूत्र अर्थवे शुरू आचार, सौधर्मगद्य तेहनी अणुसार,
 तेही अवर मततर जाण, सूत्रअर्थ तिणे करो प्रमाण॥
 नवखा गद्य नवखा आचार, तिणें म राचो एक सगार,
 सौधर्मगद्यनी पाखो आण, जेथी पामो परम कढ्याण॥
 एह परपर ठे निसदीस, वरस सदस जयासगी ॥ ५ ॥
 रहेशे सूत्र अर्थ आधार, जे पाखे ते साधु विचार ॥ ६ ॥
 नाम गद्य ने सूत्र विरुद्ध, परपरा तसु म गणो सुद्ध,
 सूत्रे विरुद्ध गद्य जे आदरे, ते जिनआण नग आने
 ठाणाथंगे एह विचार, सूत्र पथ गद्य रीति धार,
 चठजगी घोखे जगदीस, ते जोइ मग करशो रीम॥

यत — श्री ठाणागे ॥ चत्तागिपुरिसजा
 धनता तजहा-धम्मंणाममंगे जइति णो
 णिंति १ गगढितिमेगे जइति णो धम्म
 धम्ममेगे जइति गगढितिपि ३, एगे ण
 णो गगढिति ४

नामार्थ — यद्-यद्वा सोऽहं तावतो २

(૫).

શ્રો સુધર્મગઢ પરીક્ષા

, જિનાશ્વાર્ય ધર્મપ્રત્યે મુક્તી દેહે, પણ પોતાના
 મા ફરેલી મર્યાદાને મૂકતા નથી, જેમકે કોઈ
 આચાર્ય તીર્થકરની આજ્ઞાને એક ઘાજુ રાહી મર્યાદા
 ધી કે ત્રીજા ગઢગાલા સાચુને મહાકલ્પાદિ અતિ-
 થય શ્રુત જણાયુ નહી, એ આચાર્યની મર્યાદા ઠે માટે
 અમો વીજાને કાફ પણ જણાવીયે નહિ એમ માને, પણ
 એ જિનેશ્વરની આજ્ઞા નથી જિનેશ્વરનીતો એવી આજ્ઞા
 ઠે કે જો યોગ્ય હોય તો સર્વ પુરુષો જણી શ્રુત આપુ
 પણ અયોગ્યને આપુ નહિ મતલબકે જિનેશ્વરનો ઉપ-
 દેશ યોગ્ય પુરુષપ્રતે આપવાને મનાઈ નથી, ઠતા ગઢાધ
 યે જિનેશ્વરની આજ્ઞા ઉલ્લઘાય તો જણે ઉલ્લઘો પણ
 ત્વમે તો ગઢનીજ મર્યાદા રાહીશુ, હમ કહે તે પહેલો
 તો જાણવો અને વીજો જાગો એ ઠે કે ગઢની મર્યા-
 ને મૂકે ઠે પણ જિનેશ્વરની આજ્ઞા મૂકતા નથી, એ
 જો જાગો જાણવો અને ત્રીજો યોગ્યાયોગ્યનો વિચાર
 જિનઆજ્ઞા તથા ગઢમર્યાદા એ બંનેને મૂકે, તે
 ત્રીજો જાગો જાણવો અને ચોથો તો ત્રિવેકપૂર્વક કાર્ય
 કરે, જેમકે જિનેશ્વરની આજ્ઞા તથા ગઢની આજ્ઞા બંનેને
 રાહી કાર્ય કરે, તે ચોથો જાગો જાણવો
 એ સાદુણિ શ્રાવક શ્રાવિકા, મઘચતુર્વિધ સૂત્રજથ્થા
 ન અરચની વિણુપરપરા, જે દીસે તે મ ગણો સરા ॥૧

(૬) શ્રી સુધર્મગણ પરીક્ષા

સૂત્ર અરથ લોપીને જેહ, પરંપરા દાલે ઠે તેહ,
જો સદહિયે સૂધા સાધ, તો નિન્હવનો સ્યો અગ્રાધ
પદ અક્ષર જિન આગમતણો, અનિનિષેપ ધરી લોપે ઘણો
તેનિન્હવ કહિયે અજાણ, વીતરાગના વચન પ્રમાણ ॥૨૨

યત - પય અસ્વરપિ ઈક્ક । સવ્વત્રૂહિં પયેશ્વ ॥
નરોણ્ણ અત્રહા જાસે । મિત્તહિદ્ધિ સનિત્થય ॥૨૩

જાવાર્થ - સર્વજ્ઞ દેવાધિદેવે પરુપેક્ષા ને ૧ ॥
કની પરપરાથી આવેલા જે પદ તથા જે અક્ષર તે
કોણેપણ એક અક્ષર તથા પદ તેની શ્રદ્ધા કરે ।
અને તેથી વિપરિત પરુપણા કરે તે જીવ નિશ્ચે મિ
દષ્ટિ જાણવો

પૂરવ આચારજની આણ, કેહ કહે કરિયે પરમાણ,
તેદનણો ઊત્તર મન ધરો, આચારજની પરીક્ષા કરો ।

યત - પચ વિત્થ આપાર । આપર માળા તહ
જામતા ॥ આપાર દસતા । આપરિયા તે
યુદ્ધાનિ ॥ ૧ ॥

જાવાર્થ - પાચ પ્રકારના આચાર તે જ્ઞાનાચાર
દર્શનાચાર ૨, ચારિત્રાચાર ૩, તપાચાર ૪, રીર્યાચાર
તે પ્રતે ગોતે પાસના તેમજ યગાર્ય મૂર્યની સાકુક મ...

।। તેમજ તે પચાચાર પ્રતિ મુનિયોને ઢેલાડતા,
 હયાઆચાર્ય જે હોય અને વિષયની દુષ્ટતા તથા કપાય
 પૂતા તેથી ઓઢાવનારા તે દેતુથી આચાર્ય જગવાન
 ઝુઝ પરુવણા કરી નવ્યજીવોના તારક તેનેજ આચાર્ય
 જાવાચાર્ય) કહેવાય છે

।। ચારજ પુણ તેજ જાણ, જે જાણે સુધી જિનશ્રાણ,
 ।। વિના આચારજ જેહ, કુપુરુપમાહે તેની રેહ ॥૧૪॥

યત - તિન્નયર સમોસૂત્રી । જો સમ્મ જિણમય
 પયાસેહ ॥ આણ અક્કમતો । સો-કાઝરિસો-
 ન સપ્પુરિસો ॥ ૧ ॥

જાવાચાર્ય - જે આચાર્ય જિનમતના રહસ્ય તથા તરવ
 ।। ટાર્ય જ્ઞાનના રહસ્ય - મૂલ જૂનસાર પ્રતે સમ્યક્ જે
 રૂપે, જે જાણે જિનેશ્વરે કહ્યા તે પ્રમાણે પ્રરૂપે તે તીર્થકર
 ।। માન ગણાય વહી જે પરમાત્માની શ્રાણને તોડતા
 ।। થી તે સત્પુરુષ કહેવાય, અને પોતાની પૂજા કરવા
 ।। ટેજ જેની પ્રવૃત્તિ છે તે કુપુરુષ પટલે નાદાન, પોતે
 ।। ટે ને ઘીજાને ઝુઝાડે તે નામમાત્ર આચારજ જાણ્યા
 ।। મરસ્થાપના રનેઢવ્ય રેતામઢ, આચારજ વિદુજેદેજાવ,
 ।। શુઢ્ઢ્રણ જાગા સૂરિના, ચઢથે જાવ ધરો જાવના ॥૧૫॥
 ।। યસૂરિના લક્ષણ પદ, સૂત્રાચારે વરતે જેહ,
 ।। ત્રપથ જે પૂર્વે નહીં, અશુઢ્ઢ્ર ત્રિજગી ગણિ તે ॥૧૬॥

यत -से जयव किं तिष्ठपर सतिष्ठ आ
 णाश्चमेजा उदाहु आयरिय सतिष्ठ ? गोयम
 आयरिया चत्तविहापन्नता तजहा--णामाय-
 रिया १, ठवणायरिया २, दवणायरिया ३, जार
 यरिया ४, तवण जे ते ज्ञायारिया तेसि सतिष्ठ
 'आण णाश्चमेजा ॥

जाचार्य -हे नगयन् ! शु तीर्थकर सयधी
 प्रेने न उपधाय के आचार्य सयधी आणा न
 पाय ? उत्तर हे गौतम ! आचार्य चार प्रकारना ठ
 मके--नामाचार्य १, स्थापनाचार्य २, द्रव्याचार्य ३, न
 चार्य ४ तेमा जे ज्ञाचार्य ते ते जिनेश्वरनी
 प्रमाणे वर्तनार होवाची तेथोती आणा शोधपाय
 ते ज्ञाचार्यनी आण, तेनो दोष न करशो जाण
 नाम मात्र आचार्य इमे, ते उतर मत राखो सिमे
 ज्ञाचार्य ने ज्ञायिया, मूत्र ययन जे पा । किवा
 मूत्र दन्ध जे सिगिया कर, ते जाणा प्रण श्रुतर ॥

यत -ने जयव कयण न ज्ञायारिया न
 वि ? मं दना ! ने अज पयज्जवि आ
 विवि पयज्जणुमयति ने ज्ञायारि

जेउण वाससएवि पवइए हुत्ताणं वायामितेणपि
आगमउ वाहिं करेति ते-नाम-उवणाहिं
णिउइपवे ।

जावार्थ -हे जगवन् । कोण जावाचार्य कहवाय ?
हे गौतम । जे आचारज आजनो दीक्षित पण सिद्धांत
विधियें करी पद, पदयके अनुसंचरे (चाले) ते जावा-
चार्य कह्ये, अने जे सो वरसनो दीक्षित पण यइने
आगमथी उलटो (आगमथी विपरीत) आगम वाइ
जे चर्ते ते नामस्थापनाचार्य साथे गणवो, पटले निर्गुण
आचार्य ते नामाचारज, स्थापनाचार्य जेवा तेनी
आणा पालवी कही नथी ।

जावाचारज जे गद्य माइ, ते सुधर्मगद्य जोइ आराइ
१।म मात्र गद्यगरज न सरे, जो परखी साचूं नादरे ॥१९॥
२। क आण पाखे जिनसणी, करे कदपना एक आपणी,
३। एकारण गद्यरखो साच, रत्नवरोसे म मढयो कांच ॥२०॥
४। नानो परि परखी करी, छो गद्य साचो ने संवरी,
५। डमेलावे गद्य न कहाय, आणसहित मोडे गद्य आया ॥२१॥
न यत -एगो-साहु-एगावि-माहुणी । सावगो

(૧૦) શ્રી સુધર્મગઢ પરીક્ષા

ય સહીયા ॥ આણા જુતો સઘો । સે સો ૫
અઠિ સંધાન. ॥

જાનાર્થ - એક સાધુ, તથા એક સાધ્વી, તથા
આવક, એક શ્રાવિકા, પણ જો જિનેશ્વરની આણા,
સનાર હોય તો સઘ કહેવાય છે સમ્પક્ પ્રકારે
હળે સે સઘ, તથા સિધ્ધાત્મ કચરાયી રહિત થે
ગતે વસ્તુની શ્રદ્ધા, પરૂપણા, પ્રવર્તના, યથો
કારક તથા પાલક, સ્વપક્ષ પરપક્ષને વિષે
પ્રનાયક, સેમજ આચાર વિચાર, ઓદ્યાર્ય, ધૈર્ય, ગાત્રી
ચાતુર્ય, દાક્ષિણ્ય, વિનય, ત્રિષેકાદિ ગુણ જેમાં હોય
સઘ કહેવાય છે તે ગુણહીન હોય તો સઘ ન
પરંતુ દાઢકાંનો ઢગલો કહેવાય છે

બ્રાજ સૂરી ગઢ આજ્ઞાવાન, આપમનિયુ સગનિ ટામ
અથ વ મને તમુ જાણી કરે, તો ગુણ નયસાયર નવિત

પત - જિજ્ઞાસાળ કુળા તાળાં । નૂળાં
કાળા ॥ મુદાપિ સમૃદ્ધિ ॥ સઘ નય નિચધ ॥

જાનાર્થ - જિનેશ્વરની આણા પ્રમાણે જે
જીવ જને તો નિષ્કે ન પ્રાણી તિયાળવર માર્પી શકે
અને તે પ્રાણી મનોમનિ આપમનાયે જન તેનું મર્થ

ત મસાર વધારનાર છે.

હા જજિને ત્રણ કાલ, જિનપૂજા મને સુવિશાલ;
તુ પણ ફલ પામે નહિ, જુઠ સાલ વિચારી સંહી॥ ૩૩

યત - આણા સ્વડણકારી । જહ્વિ તિકાલ
હા વિચૂડ ॥ પૂંડ વીયરાયં । સદ્વપિ
તરત્તયં તસ્સ ॥ ૧ ॥

જ્ઞાપાર્થ-વહી જે જીવ જોકે ત્રણ કાલે મોટી
જૂતિષમે ધીતરાગદેવનુ પૂજન કરે છે તતાં જિનેશ્વર-
ની આણાનું સ્વરૂપ કરે છે અને વહી માત્ર ઈષ્ટદષ્ટિયે
હવાહ કહેવરાવવામાજ આનંદ માને છે, તેનુ સર્વ
નુષ્ઠાન તુપસ્વરૂપનવત્ નિરર્થક છે, પટલે જેમ ફોતરા
તરનારને કમોદનો લાજ મલતો નથી, તેમ તેને પણ
નુષ્ઠાનનો લાજ મલતો નથી

જપ સંજમ શીલવિનાય, તસુફલપામે જો હુવે આણ;
વિના પણ તે ન પ્રમાણ, આચારમે પદ વલાણે॥ ૩૪

યત - આણાણાં એ સોવઠાણા, આણાં
એ નિરુવઠાણા, એવતે માહોત એ કુસલસ્સ
દસણ ઇત્યાદિ.

જ્ઞાપાર્થ-કેટલાંક જિનાજ્ઞાથી વિપરીત પ્રવૃત્તિમાં

(૧૦) શ્રી સુધર્મગઠ પરીક્ષા

ય સહીયા ॥ આણા જુતો સઘો । સે સો ૫
અઠિ સંધાન. ॥

જાગ્યાર્થ - એક સાધુ, તથા એક સાધ્વી, તથા
આયક, એક શ્રાવિકા, પણ જો જિનેશ્વરની આણા
હનાર હોય તો સઘ કહેવાય છે સમ્યક્ પ્રકારે
હળે તે સઘ, તથા મિધ્યાત્મ કચરાચી રહિત થૈ
ગતે વસ્તુની શ્રદ્ધા, પરૂપણા, પ્રવર્તના, યથોચિત
કારક તથા પાલક, સ્વપદ્ધ પરપદ્ધને વિષે ૨૫
પ્રજાવક, તેમજ આચાર ત્રિચાર, ઔદાર્ય, ધૈર્ય, ગાર્જી
ચાતુર્ય, દાક્ષિણ્ય, ત્રિનય, ત્રિવેકાદિ ગુણ જેમા હૈ
સઘ કહેવાય છે તે ગુણહીન હોય તો સઘ ન કહેવ
પરતુ હાઢકાનો ઢગલો કહેવાય છે.

પ્રાગ્ સૂરી ગઠ આહ્વાપાલ, આપમતિસુ સગતિ ટા
આપ મતે જહ્નુ જાણી કરે, તો પુણ જવસાયર નતિ ત

યત - જિણાણાં કુણ તાણં । નૂણ
કારણ ॥ સુદરપિ સવુદ્ધિએ । સઘ જવ [૫૫૦

જાગ્યાર્થ - જિનેશ્વરદેવની આણા પ્રમાણે જે
જીવ વર્તે તો નિશ્ચે તે પ્રાણી નિર્વાણપદ સાધી શકે
અને જે પ્રાણી મનોમતિ આપમતીયે વર્તે તેનું સર્વ

જાન મસાર વધારનાર છે

ઝાઝા જાજિને ત્રણ કાલ, જિનપૂજા મને સુવિશાલ;
હનુ પળ ફલ પામે નહિ, જુઠ સાલ વિચારી સંહી ॥ ૩૩

યત - આણા યજ્ઞકારી । જહ્વિ તિકાલ
મહા વિજ્ઞાન ॥ પૂજા વીરાર્ય । સર્વપિ
નિરત્યં તસ્મ ॥ ૧ ॥

જાવાર્થ-વહી જે જીવ જોકે ત્રણ કાલે મોટી
વિજ્ઞાતિધર્મે ધીતરાગદેવનુ પૂજન કરે છે તતાં જિનેશ્વર-
દેવની આણાનું યજ્ઞ કરે છે અને વહી માત્ર યજ્ઞદિયે
ઝાઝા કહેવરાવવામાજ આનંદ માને છે, તેનુ સર્વ
પ્રત્યુદાન તુલ્યનવત્ નિર્થક છે, પટલે જેમ ફોતરા
ઝાઝારને કમોદનો લાજ મલતો નથી, તેમ તેને પણ
પ્રત્યુદાનનો લાજ મલતો નથી

જપ સંજમ શીલવિનાય, તસુફલપામે જો હુવે આણ;
વિનાય પણ તે ન પ્રમાણ, આચારગે એક વચાણ ॥ ૩૪

યત - આણાણા એ સોવચાણા, આણા
એ નિરુવચાણા, એવંતે માહોજ એ કુસલસ
દસણ ઇત્યાદિ

જાવાર્થ-કેટલાએક જિનાઝાથી વિપરીત પ્રવૃત્તિમાં

હવેમી વર્તે છે કેટલાએક જિનાઝાનુ ફલ પ્રાપ્તિ
નિરુદ્ધમી છે એ વસ્તુ વાત, હે મુનિ ! તારે મ થાએ, ૧
કુશલ (વીરપ્રજુ) નુ દર્શન છે માટે જે પુરુષ ૨
ગુરુની દ્રષ્ટિમા વર્તેતો હોય, ગુરુ પ્રદર્શિત મુક્તિ સ્વી-
રતો હોય, ગુરુનુ વદ્ધમાન કરતો હોય, ગુરુપર
ધરતો હોય, ગુરુકુલવાસ કરતો હોય, તે પુરુષ કમો
જીતીને તત્ત્વ જોઈ શકે છે, અને ણવો મહાપુરુષ કે-
મન લગાર પણ સર્વજ્ઞોપદેશથી વહાર જતુ ૩
દત્ત્યાદિ—

આપમતિના લક્ષણ જાણ, અસૂત્ર લખતો ન કરે કા-
નહું કરે જૂનુ શોલમે, આપમતિ તે નિશ્ચે હુવે ॥ ૩૫ ॥

નહું જાણેત્રા જણી, ત્રિગત કહું વાઈ જે મુળી,
જનલિ કદામદ ટાલ, સુધી જિનની આજ્ઞા પાસ
જિનેશ્વર થયા કેરલી, તેથી વરસ ચૌદમે વલી,
જન્તાસિપદેલો નિન્દ્યથયો, વચમાણેફડે ૪ ૧૬
સોલમ વરસે ધીજો જોય, તિપ્પયુત નામે તે હોય,
ઠેલે જીવ પ્રદેશે જીર, એ કીર્ધી સ્થાપના સર્ધીર ॥
વીર વરતતા થયા એ પેર, મુગતિ ગયા પઢે કદીશુ
ધારમ વરસે પામી મુગત, ગૌતમ ગણધરની એ જુગત
ધીતે ધપે સોદમસ્યામ, વીર પઢે ગયા શીવગામ,

हना चादया मुनिनापाट, जिणेदेखाडीसाचि वाट ॥४०॥
उसठ वर्षे जघु सिद्ध, वाजपणाजगे शीख प्रसिद्ध, ॥४१॥
छाणु वर्षे वीरथी, स्वयजव थयो धर्मसारथी ॥४२॥
तिवूधो जिनप्रतिमादेख, शाशन दीपाव्यु सविशेष,
नकशिष्यने काजे कर्यु, श्री दशवैकालिक उर्यु ॥४३॥
रथकी एकसो सित्तरे, नडवाहु गुरु गुणे अवतरे,
वसगगहर स्तवन करेव, मारी निवारीठे तिणखेव ॥४४॥
श निर्युक्ति नत्री जिणे करी, सूत्र अर्थ युगता सजरी,
पें चउदवर्षे वली जोय, त्रीजो निन्हव जगमाहोय ॥४५॥
प्यो अव्यक्तवाद विशेष, आसाढाचार्य सुर देख,
पन्नर वर्षे स्थुलिनजड, शीख प्रमाणे लहे बहुजड ॥४६॥
थकी पूरव जे चार, गया विठिन तेथी धार,
म वसें वासे अवधार, चोथो निन्हव थयो विचार ॥४७॥
प्यो शुन्यवाद तिणे जाण, समुछेदनु सुणी वखाण,
म वसें अठावीस थया, मदावीरने सुगते गया ॥४८॥
म निन्हव थयो तेणे समे, वे किरिया तेहने मतिगमे,
थकी त्रणसें पात्रीश, वर्षे थयो काजिकसूरीश ॥४९॥
वेनयवत शिष्य परिहरी, गयो नज्जयनीपुर निसरी,
गोदनो जेणे कह्यो विचार, इन्द्र फेरव्योवसतीछारा ॥५०॥
प चारसें त्रेपन प्रमाण, बीजो काजिकसूरीश जाण,

येन सरस्वती वासी जिणे, गर्दनिह्न उठेयो तेणे ॥५॥
 चिहुंसय सीतेरे विक्रमराव, थयो ठज्जपनी नयरी ठ
 सिद्धसेनगुरुश्रावककीयो, महाप्रजावकनोजशस्त्रीयो
 वरस पचसय चउवासीस, निन्हव ठछो जाण
 जीव अजीव अने नोजीव, राशीत्रण तेणे कही सदीव
 गुरु समजाव्यो पण नवि वढ्यो, आपमते
 वरस चोराशीने पाचसें, वयरस्वामी सुरलोके वसें ॥६॥
 वीरयकी वरसे पांचसें, चउराशी अधिके वसी तितें
 निन्हव जाण थयो सातमो, गोष्टामाहीस ते महातमं
 तेणे थाप्यो ए मत वसी, जीव कर्मयोग जेम
 अपरिमाण थाप्पा पञ्चखाण, जावजीवनु टोपे ठाण
 वरसें उसें श्री वीरयकी, नय अधिके जाणो इवकि,
 स्वमणा नाम दिगंबरयया, महसमस्त पायक
 जिनकड्यानु सेइ नाग, निणे माढ्यो मनि परिमाण,
 नारीने ठचारी मुगति, न वदे केरसीने वसी जुगि
 बीजा बोझ घणा फेरवा, घय कुर्या थाये मति खरी,
 पदसा खगे जे धुवा मति, ते मादि नवि समकिन रति
 समस्ति विणुचारित्राशय, आगम पद्विसाख

पन - नष्टियचरित मम्मन यिद्दुणा ।

सुधर्मगठ परीक्षा (१७)

॥स, जेम थिरहुवें समंकितवात ॥७१॥

एवे, एक प्रकार सठ पुण हुवे;

पइठाण, न्यायरीति पाखे ते जाण ॥७२॥

तीर, सतधाहुन समामे धीर;

॥ गुणी, बहु देसे आह्वा ते तणी ॥७३॥

गरी जोइ, यखमित्र जाणुमित्र नृप होइ;

गेद्रीखीउ, काजिकसूरिअसंमजसकिउ ॥७४॥

गति केहनी, राये रीस करी तेहनी;

दीध, सूरि विहार तिहाथीकीध ॥७५॥

जे, राये सतमान्यो तेदखे;

डियके हरख घणेरों धरे ॥७६॥

न पाखी इम जाखे,

गतिजात्र आणि सन्निचार ॥७७॥

गद, वीर तीरथ ठे ए परिहार,

॥ पुण खेतां तेणि पुर रही ॥७८॥

पि नाहु,

नोतिहालाग ॥७९॥

दिन पंचमितणो,

रु धरो ॥८०॥

यवबाणुमाचोतास, जेम गिरहुवें समंकितयास ॥७१॥
 घरी नवसें प्राणवे, एक प्रकार सठ पुण हुये;
 राहुनराय पुरपडाण, न्यायरीति पासेसे जाण ॥७२॥
 सारीतये पर तीर, सतयाहन संप्रामे धीर;
 रो मोटो राजा गुणी, बहु देसे आझा से तणी ॥७३॥
 वे जजेणी नगरी जोइ, यलमित्र जाणुमित्र नृप होइ;
 नीमुनमेहनोदीखीउ, काजिरुसूरिअसंमंजसकिं ॥७४॥
 गी नवि अमुनति केहनी, राये रीस करी तेहनी;
 चार्यने विसवट दीध, सूरि विहार तिहाचीकीध ॥७५॥
 पुर पडाण जेटले, राये सनमान्यो तेदले;
 साजले आदर फने, द्वियके दुरग घणरो धरे ॥७६॥
 उरने नप कारवे, आठम पावी इम जाखवे,
 राये पारणे आदर, जगतिजाय आणि सविचार ॥७७॥
 जोजो मन पद विचार, धीर तीरथे ठे प परिहार,
 विक नवि लेयो सही, ते पुण लेतां तेणि पुर रही ॥७८॥
 पण आठ्यु वुरुड्ड, तो पण्डित पद्वु सांरुड्ड,
 मदिनजोइए इज्जजाग, नहीपजूमणनोतिहाजाग ॥७९॥
 रागा कहे जगयन् सुणो, नदि पले दिग पंचमितणो,
 यो पाठो एक दिन करो, पद वचन अम्हारु धरो ॥८०॥

विमासता नत्रि वेसे बंध, चोद्यतणी तो राखी सध,
प्रमाण कीध राय आदेश, काखिकसूरि चितनिवेश

यतः—आसाठे पुणिमाएठिया डगल्लादि
गेएहति, पद्योसवणकप्पच कहेंति, पचमि
ततो सावण बहुल पंचमीए पद्योसवेंति, १५
जावे कारणेण पण्णगेषु बुद्धे दसमीए पद्योस
एव पण्णरसीए, एवपण्णगबुद्धी ताय कयति-
सरीमति मासोपुणो सोय सवीसति मासो
यपसुद पचमीए पद्योसवेंति. अह आसाठ
दसमीए वासाग्गिते पविठा, अहया जत्य
मादमाम कप्पोरुत्त, त वासप्पानुग्ग
अण च णत्ति, ताहे तथेव पद्योसवेंति. ५
माद अण्णुरय आदत्त ताहे तथेव ५
पण्णग्गीठ आदयेत्त डगल्लादि त गेए
पद्योसवणाकथ कहेंति, ताहे आमाद ५
माए पद्योसवति, एव उमग्गो मेसकाल
मदेत्ताग, अययातो अययानेवि मरीमति-
माग्गो दग्ग अतिमत्त ण-वटति. मरी-

राते मासे पुष्पे जति वासखेत-ए-लज्जति,
तो-रोस्क हेठावि-पङ्को-सवेयव, तं-पुष्पिमाए
पचमीए एवमादि पवेसु पङ्कोसवेयव, एणो-अप
वेसु. सीसोपुत्तति, इपाणि कह चउत्तीए अपवे
पद्योसविद्यति ? आयरिञ्ज नणति, कारणिया
चउत्ती अद्यकालगयारिएण पवत्तिया. कह
नणतेकारण ? कालगायरिञ्ज विहरतो उद्ये-
णगतो, तच्चवासाबासतरठिञ्ज, तच्च एगरीए
बलमित्तोराया, तस्सकणिठोजाया, जाणुमित्तो
जुवराया, तेसिं नगिणी जाणुसिरीणाम, तस्स-
पुत्तो बलजाणुणाम, सोयपगतिञ्जद्विणीप-
याए साहूपशुवासति आयरोहिं सें धम्मोकहि-
तो, पडिबुद्धो, पवावितोय. तेहिय बलमित्तजा
णुमित्तोहिं कालगद्यो पद्योसविते णिविसतो
कतो केति आयरिया नणति, जहा-बलमित्त
जाणुमित्तो कालग आरियाण जागेणियान-
वति, मानलेत्तिकान्ज महत्त आयरं करेति अप्पु
ठाणादिय, त च पुरोहियस्स अप्पत्तिय, नणति

ये एते सुद्ध पासेढो वेत्तावि तोहिं रणे
 पुणेपुणे उद्धावेतो आयरिणणिप्पठ प्या
 णं वांगरणो कतो, ताहे से पुरोहितो आयरि
 स्संपेडुंठो रायाणं अणुलोमेहिं विप्परिणमे
 एतेरिसतो महाणुजावा, एते जेणपहेण ॥४॥
 तेणं पहेण जति रणागति एताणिवा अकम
 तो असिवंजवति, ते ताहेणिग्गता एवमादि
 कारणण अणुतमेण णिग्गता विहरता ॥
 १॥ ठाण णगर तेणपठिता. पतिठाण ॥५॥
 स्सय अद्यकालगेहिंसदिठ, जावाहं आ ॥ ४
 तात्र तुप्पेहि णो पद्योसविषय, तत्तय ॥५॥
 राया, सोयकालगद्य एत. सोच णिग्गतो अ
 मुहो, समण संघोय महपाविज्जती ॥ ५॥
 कालगद्यो पठिठेहि य जणिप जइवय सु
 मीण पद्योसविद्यति. समण संघेण पठियत्र,
 रणानणिपं, तद्विस्स ममजोगाणुत्तीण
 अणुजाणयाद्योद्वेहिति, माद्वेचिते ण-पडं
 सेस्म तो उठो पद्योमयणा कज्ज, आ

हिं जणिय ए वट्ठति अतिक्रामेत्तं, ताहे रणा
 णिय, तो अण्णागय चन्त्तहीए पज्जोसविज्जति,
 प्रायरिण्ण जणियं, एवंजवत्तं, ताहे चत्तहीए
 ज्जोसविज एव. (इति निशीयचूर्णो)

ज्ञावार्थ —आपारु मासनी पुनमना दिवसे वर्षा-
 लसुधि वापरवायोग्य चीजो (उपकरण) तथा रुगस,
 स रिगेरे ग्रहण करी चोमासीपुनमें चोमासीपरिक्र-
 ण कर्पावाद, चोमासीखायक आ क्षेत्र ठे के केम? ते
 चारमा कोश्ये पुठ्यु, तो ते साधु कहे के श्रावण वद
 चम पठि बने ते सुरु, तेम करता जणायु के क्षेत्रमा
 योग्यता नथी, एम विचारी पाच पांच दिवसनी वृद्धि
 असुधि करे के यावत् एकमास अने बीसदिवस पटखे
 पडवा शुदि पचमीये पर्युपणा करे शिष्यशका (प्रश्न)
 गेइ कहे ठे के बीसदिवसे कल्प तथा पाच पाच दिव-
 सनी वृद्धिवने कल्पस्थापनरीति सधनी आज्ञावने वि-
 द पामी ते केम? उत्तर —चूर्णिमातो विष्टेदनी वातज
 णाती नथी, विष्टेद पटखे फरी तेनी उत्पत्ति सजवे
 हि ते, अने अद्यापि क्षेत्रादिकनी योग्यता तथाविध न
 वेवाधी तेम बनवा सजवने, ने चूर्णिकार पण एज विधि

લક્ષીએ ઠતા વિષેદ ચે પમ કહે છે, પરુપે છે, તે સમીક્ષકોયે વિચાર કરવો જોઈયે, જે કોઈ આ તિષ્ઠોગાલીનું નામ દે છે પણ તેને સગતી હકિકત નથી, માટે મધ્યસ્થ (તટસ્થ) પુરુષોયે યથાર્થ વિચારી સત્ય સ્વીકારવું. માટે આપાઢપુનમે રહી મૂલ્ય માર્ગ છે, તથાવિધ યોગ્ય ક્ષેત્ર ન મહે તો

અપવાદમાં પણ વિહાર કરતાકરતા
 દિત મહિનો (૫૦ મો દિવસ) ઇત્યાદિ નહિ. જ
 દોષ ન મહે તોપણ ડેવટ જાડવા શુદ્ધ પાંચમે તો
 રૂપ વૃદ્ધિએ પણ પર્યુપણ કરવું શિષ્ય પ્રશ્ન કહી
 રહેવું? ૪૦ પૂર્ણાંતિપ્રિયે પૂર્ણાંતિપિ પાંચમ તેમાં
 પ્રમાણ છે? ૪૦ જુઓ! નિશીથસૂત્ર મૂલમાં,
 પાંચમમાંજ કરાય “પથેસુપચોતથેયથ ણો
 હેમુ” ષટ્થે પથેમાંજ પશુમણ કરાય. ૪૦ માં
 ‘ચોથ’ જે અર્થ તેમાં પશુમણ કરાય નહિ
 દ્યો દોષ? આણનંગ ત્રિગેરે દોષ આણનંગ
 પ્રાવધિન “ષટ્થગુરુ પત્રિત્ત” ત્યારે શિષ્ય પૂરે
 જેનુ પ્રાવધિન હેતુ જોડ્યે તો દ્યામાટે તે કરવું
 અને દમયા અર્થ જે ચોથ કરાય છે અને આ
 કે પથે તો પથેના દિવસેજ થાય. તે પથે દિવસ તો

जे सिद्धातमां कहेल ठे ते मुकी अपर्व चोथ
 वाथी आणाविराधक चारगुरुप्रापश्चित्त तो चोथ
 पज केम ! गुरु कहे ठे के जाइ ! तहारी वात खरी
 पण कारणथी सपकाय - वीजो उपाय न जडे तो
 कारणे करवु पडे तेवु शु कारण अने ते कारण
 प्रसंगे वन्यु ते कहो गुरु कहे ठे कारणिया (एटखे
 कारणिक)जो होयतो कराय जेम आर्यकाखिकमहा-
 ने करी तेम ते आ प्रमाणे.-कालकआर्यमहाराज
 शर करता उल्लेणीनगरी पधाखा, त्यां वर्षाकासमाटे
 (चोमासामाटे रखा) ते नगरीने विपे बलमित्र
 तेनो कनिष्ठ ब्राता (नानोजाइ) युवराजपदनो
 नार जानुमित्र हतो, तेनी वहेन जानुश्री नामे हती,
 तेनो पुत्र बलजानुनामे हतो ते बलजानु स्वजावथी
 प अने विनयवान होवार्थी साधुनी सेवा पर्युपासना
 ने, ते जीव योग्य जाणी आदरपूर्वक ते प्रत्ये धर्म
 अने प्रतिबोध पामवार्थी दीक्षा ग्रहण करावी ते
 य बलमित्रराजाने रीस चमत्कारी जे कालकाचारज
 सासामाटे रहेला तेहने देशगृहार (देशनिकाखो)
 गो. एहवा कोइपण सखल कारणथी ते बलमित्ररा-
 ना राज्यमा चोमासी करी शक्या नहि ने त्याथी

निहार करी पड़वाणनगर चाढ़्या. ते पड़वाणनगर
 पोताना सघाराना जे साधु हता तेने पण सदेशो के
 बराबो जे हु आबु तुं स्यासुधी तमे रहेवामाटे न
 करशोनहि सदेशानु कारण एज के एकेक राजाना स
 घधी (बस्ती तीसरु पेदायवाना संजगथी) हरकनपो
 धीजा स्थानांतर जइ शकाय ते नगरनो राजा जे स
 वाहन तेणे सारु मान आप्यु, ने ते पड़वाणनगरना
 धुये पण आवकारसाथे नगरमा प्रवेश कराव्यो, अ
 ज समयें कालकआर्ये कहुं के जाइवा शुद पा
 श्रीपर्व ठे, ने ते वात पड़वाणनगरना साधुये कवूड
 ते प्रसंगे राजाये कहु के ते दिवस तो माहरे
 थगानो तेथी साधुचैत्यनु आराधन करी शकाशे
 माटे ठठनो दिवस राखो आचार्ये कहुं के पाचम
 पर्व उल्लाघाय नहीं त्पारे राजाये कहु, चोथ करो
 कारखधी राजाना आमहवडे चोथकरी परतु
 माटे करी नथी एम स्पष्टरीते चूर्णिकार कही
 अने जे कोइ सखे ठे के चोथ आर्य
 आह्वायी करिये त्रिये, तो कालकसूरिये नगरमा
 करताज केम कहु के जाइवाशुद पाचमनां पजुसण
 साधुये पण तेवातमान्य केमकरी. आनाथतमा चूर्णिकार

(૨૫) શ્રી સુધર્મગદ્ય પરીક્ષા

સ્પષ્ટરીતે લેલે છે કે, ચોથની વાગતનો આદેશ રાજાપ-
 કરાવ્યો છે, પણ કાલકાચાર્યમહારાજનો આદેશ તો
 ચૂર્ણિકારે પાંચમનોજ લેવ્યો છે ચૂર્ણિકારે કાર્તિકપુન-
 મની ચોમાસી કર્યાબાદ એકમના દિવસે વિહાર કરવા-
 ની આજ્ઞા આપેલી છે આ ઉપરથી સાર સમજવાનો કે
 ચૂર્ણિકાર પોતે ચોથને અર્પવ કહે છે, ને અર્પવમા પજુ-
 સણ કરાય નહિ, અને કરે તો પ્રાયશ્ચિત્ત કશું છે માટે
 પાંચમનોજ શ્રીપર્વ કરાય એમ સુદ્ધી રીતે નિર્ણયસૂત્ર ૧,
 ત્રીજાચૂર્ણિ ૨, કટપનિર્યુક્તિ તથા સમવાયાગ ટીકા
 કટપચૂર્ણિ ૪, દશાશ્રુતસ્કંધ ૫, તથા તેની ચૂર્ણિ ૬,
 યા પચાસક દરિજઙ્ગસૂરિદ્રુત તેની ટીકા ૭ વિગેરે-
 ના પર્વના દિવસે પજુસણ પાંચમનાજ કહ્યા છે. વલ્લી
 ગોથ કહ્યાપઠી પાંચમ ન થાય, એમ જે કહે છે તે સોડ
 ના કારણ કે જો ફરી ન કરાતી હોય તો પચાગીવા-
 યે નનાઈ કેમ કરી નહિ? અને જે એક દિવસ વધે
 ની કુર્યુક્તિ કરો વમન્ન (વ્રમ)મા નાલેઠે, તે પુરુષે અદ્ધર
 વાગાના ઘતાડવા જોઈએ હવેથી ચોથજ કરવી અને
 પાંચમ નજ કરવી, એવા અદ્ધર કોઈ સ્વપ્ને ઠેજ નહિ
 પ્રતે ટીકાઈ પણ સર્વમાન્ય હોય તેજ સત્ય જાણ
 સુત-જેનિસ્તુ પક્ષોમનણાણા પા પક્ષોમને

ઇત્યાદિ ॥ જેજિસ્કુ અપજ્ઞોસવણા પજ્ઞોસવેતિ
 ઇત્યાદિ ॥ દોસુતાજુગવ વચ્ચતિ । ઇમો સુતથ્યો પ
 જ્ઞોસવણા ગાહા ॥ જેજિસ્કુ પજ્ઞોસવણા કાલે પ
 ણ પજ્ઞોસવેતિ । અપજ્ઞોસવણા એતિ તે તી
 વા જો પજ્ઞોસવેતિ । તસ્મિન્નાપાણાદિયાદોસા
 ગુરુ પત્તિતં, એસસમન્તો ॥ ઇતિ નિશીથચૂળૌ

આ સૂત્રનો સારાસર એકે અપર્વમા પજુસણ ન
 થને જો કરે તો પ્રાયશ્ચિત્ત, અને પર્વમા ન કરે તો
 શ્વિત, માટે આગલ ન થાય, તેમ પાઠલ ન થાય, પ
 સણના દિવસે પજુસણ થાય, એટલે જાણવા શુદ્ધ ।
 મના દિવસેજ પજુસણ કરવા ન કરે તો ચાર ગુરુ
 શ્વિત આ આજ્ઞા તીર્થકરદેવે તેમજ આચાર્યજગ
 પણ આપેલી છે

પ્રશ્ન ૧-પજુસણના દિવસોમા જ્યારે સત્તાસમક્ષ
 આર્થકાલિકાસૂરિ મહારાજે પોતાનાજ મુગધીર્ધ
 કટપસૂત્ર વાચી સજલાબ્યુદ્દતુત્યારે તે શ્રી કટા
 સૂત્રમા કેટલા વ્યાખ્યાન (વ્યાખ્યા) કર્યા હતા
 થય્યા તો તે વ્યાખ્યાનની સર્યાદા ચૂર્ણિકારે વ
 તાર્થી કે કે કેમ ?

उत्तर १—आ वाचत सवंधी चूर्णिकारे श्री कालिकाचार्यजीने उद्देशीने कशी पण हकीकत दर्शावी नथी.

प्रश्न २—आर्यकालिकसूरिमहाराज एकज थया ठे के जुदा जुदा थया ठे?

उत्तर २—ए नामवाळा आचार्य एकज नथी थया, परंतु जुदा जुदा थया ठे, ते ए के—एक कालिकाचार्य दत्तपुरोहितना मामा तरीके ओळखमा आवे ठे एम योगशास्त्रनो बीजो प्रकाश सावित्री आपे ठे, अने ते कालिकाचार्यना जाणेज दत्तपुरोहिते तेज आचार्यने पूग्यु के—‘महाराजजी! यइनु शुं फल मले ठे?’ आना उत्तरमां गुरुए कइु के—‘यइना फलमा नरक मले ठे!’ इत्यादि इत्यादि.

वली पूर्वश्रुतसमृद्ध आर्यकालिकाचार्य के जे आर्यश्यामाचार्यना नामथी पण ओळखमा आवे ठे अने तेमणेज श्री पद्मवर्णा उद्धरेल ठे एम श्री पद्मवर्णानो टीकाज सावित्री आपी रहेल ठे।

वली आर्यकाजिकाचार्य सूदननिगोद सवंधी व्याख्या प्रकाशक तरीके ओळखमा आवे ठे एम श्री निर्युक्तिनो टीका तेमनो कथासहित साक्षी आपे ठे!

वली कालिकाचार्यजी गर्दनीलराजाना ७
दक तरीके ओलपमा आवे ठे, एम श्री निर्श
चूर्णित वतारी रहेल ठे ।

वली बहुश्रुत कालिकाचार्य घणा
परिवारवाला वता पोताना शिष्यो अविनीत
वाने छीधे एक शय्यातरने जणावी पोते एरु
बिहार करी घीजे स्थले पधार्या, ए पृथग
ओलख थापे ठे अने एनी सावित्री श्री ७
ध्ययन बृहद्बृत्ति थापी रहेल ठे ।

वली श्री कालिकाचार्य राजाना १६
छीधे सकारणीक चोथ करनार तरीके
ठे अने ए निपेनी सावित्री श्री निशीचूर्ण
विद्यमान ठे ।

प्रश्न ३-केटसाक महाशयो जाहेर करे ठे के-
तो श्री स्कंदिकाचार्यजीए शरु करी ठे अने
देवर्द्धिगणिकमाश्रमणजीए ते गचनाने ३५
रुठ करेल ठे, एम ध्यात्मप्रबोध प्रथमा ठे ।

उत्तर ३-हो, ते बात तेमां ठे ।

प्रश्न ४-केटसाक कहे ठे के-चोथना पजुतण
सजासमदा श्री कल्पसूत्र वाची शके एवीज ।

ચાંદા છે જો ચોથ ન કરે તો શ્રીકલ્પસૂત્ર સજ્ઞાની
અદર ન વચાય એ ઘાવતનો સુસાસો કેવી રી-
તિનો છે ?

૪-હે સર્માક્ષક ! તમારા કહેવા પ્રમાણે શ્રી કલ્પ-
સૂત્રની વ્યાખ્યાનતી અદર અને અતરવાચ-
નાની અદર ' એગગ ચિત્તાજિણસાસણમિ,
પજ્ઞાવણા પૂય પરાયણા જે ॥ તિસત્તવાર નિ-
સુણતિ કપ્પ, જવણણવ ગોયમ તે તરતિ ॥ ૧ ॥
પટલે કે શ્રી વીરપ્રહુજી ગૌતમસ્વામીપ્રત્યે ફર-
માયે છે કે- ' હે ગૌતમ ! જે પ્રાણી, આ કલ્પસૂત્રને
પૂજી અને પ્રજાવનાયુક્ત એકાગ્રચિત્તની સાવધાની
સહિત આ જિનશાસનને વિષે વિધિપૂર્વક શ્રી
ગુરુમહારાજની પાસે એકવીશ વસ્ત્ર સાંજે છે તો
તે પ્રાણી અવશ્ય આ સસારસમુદ્ર તરીને મોક્ષને
પામે ' ઇમ શ્રી જિનેશ્વરે પ્રથમ ગણધરદેવને કથુ
પ કથન તથા કલ્પસૂત્રની પૂર્ણાદ્યતી સમયનો
આસાવો (કે જે અર્થસહિત આગલ કહેવામા
આવશે તે) તદન ત્વહિત થઈ જાય માટે લક્ષ-
પૂર્વક એ શકાનુ સમાધાન શ્રવણ કર. - ચ્યારે શ્રી
કલ્પસૂત્ર (શ્રી વીરપ્રહુ પગી ૯૭૭ વર્ષે) પુસ્ત-

कारूढ कर्षो, ते पठीथी एवो ठराव कया ।
 कर्षो ठे के चोय करे तेज कल्पसूत्र वांची ।
 अने ते शिवाय वांचे तो विराधक थाय, ते
 विचारवानु ठे. मतलब के उपर बतावेस
 धीजाने संजसाववानी सावित्री स्पष्टपणे
 रहेस ठे के श्री कल्पसूत्र एकरीसगार ।
 कथाण थाय (एम श्री जिनेश्वरेज ५
 धरप्रत्ये फरमावेसुं ठे.)

प्रश्न ५—ज्यारे श्री जङ्ग्याङ्गस्वामीएज श्री :
 रच्यु ठे त्यारे ते पहेला पञ्चमणपर्पनी अदा
 रूपसूत्र रचायेस न होवाथी) शु वा चनाम
 वतु हतु ?

उत्तर ५—देवाधिदेव श्रीमहावीरस्वामीजीठ श्री
 श्वरोना चरित्र तेमज श्री वीरप्रभुना
 जय जे पोनानुज चरित्र जे प्रकाश कर्षु ठे
 श्री गौतमादि गणधरोए रचेस ठे अने तेम
 परपरागमना आधारे श्रुतकेवजी श्री
 स्वामीजीए कल्पसूत्रनी रचना करेस ठे,
 गौतमस्वामीने उदेशोनेज ते कल्पसूत्रनु
 रूप श्रीमुखे वर्णव्यु ठे ए वाक्यनी .

सावित्रीमा खुद श्री कल्पसूत्रना अतिम आला-
 वामाज पुरावो ठे के—तेण कालेणं तेणं स-
 मणण समणेज्जगवं महावीरे रायगिहे नगरे
 गुणसिलएवेइए बहूण समणाणं बहूणं
 समणीण बहूण सावयाण बहूण सावियाण
 बहूण देवाण बहूण देवीण मज्झगए चेव
 एवमाइस्सइ एवं ज्ञासइ एव पन्नवेइ एवं
 परूवेइ पज्जोसवणाकप्पो नाम अज्झयणं
 सअप्रठ सहेज्जय सकारण ससुत्तं सअप्रत्यं
 सज्जय सवागरण जुज्जो जुज्जो उवदसेत्ति-
 वेमि.' एट्ठे के श्री जडवाहुस्वामी पोताना
 शिष्यमडळने कहे ठे के—में जे आ कल्पसूत्रनी
 अदर नण अधिकार अर्थात् श्री जिनोना चरित्र
 १ थिरिरावली अने २ साधुसमाचारीरूप या
 चना प्ररूपेळ ठे, ते में मारी मनकल्पनाथी कहेल
 नथी, परंतु श्री तीर्थरुदेवना उपदेशथी में अ-
 धिकार कहेल ठे मतउत्र के—ते फाल चोथाआ-
 राना अतने त्रिपे, राजगृहीनगरीना गुणशील
 चेत्यने त्रिपे वीरप्रजु समोमर्या ते समवे घणा

मुनिष्ठ, घणी साध्विष्ठ, घणा श्रावको,
 श्राविकाष्ठ, घणा देवो अने घणी देवीष्ठ,
 चतुर्विधसघनी सजा वझे जेवी रीते आ
 अधिकारवास्तु पर्युपणाकल्प श्रीमुखयी
 प्यु, तेवीज रीते हु (नद्रवाहुस्वामी)
 शिष्यवर्ग अने चतुर्विधसघ अगामी का
 तात्पर्य एज के श्री वीरप्रभुए कइ
 कोइ एकांत खूणानो आश्रय लइ आ
 वाची के कही नथी, परंतु चतुर्विधसघ
 दृष्टिपंतनी सजामा गिराजमान थइ स्वय
 वहे प्रण अधिकार गौतमादि गणधरदेव
 प्ररूपेख ठे तथा जेम ते गौतम तथा सुप
 मीए जेवीरीते ए प्रणे वाचनान्ठने अमलमा
 तेवीज रीते हु (नद्रवाहुस्वामी) पण
 परा कमवडे ते प्रण अधिकार न्यूनाधिक,
 विनाग कहू तु ते प्रण अधिकारवास्तु
 कइनाम अण्ययन 'सथठ' कहेता
 परंतु निरर्थक नही 'सहेउय'—कहेता हेउ
 ठे, पट्टये के जेम गुरुराजने अधरा

तथा जेनी निश्राये रखा होय तेउश्रीने पूठया
 विना के तेउश्रीना आदेश (हुकम-आज्ञा) विना
 कइपण काम करबु कइपे नईं केमके आचार्य
 महाराज ते सयधी तपास करनार अथवा तेमनु
 हित चाहनार होवाथी जेम आपणुं कइयाण
 थाय तेम करवाने समर्थ ठे, माटेज तेउश्रीने
 पूठी, तेउश्रीनी आज्ञा मेळवी दरेक क्रिया-कार्य
 करवाथीज लाज ठे जो तेम करवामा थावे तो
 ते कार्य करनार दशविधिसाबु चक्रगल समा-
 चारीनो पण आराधक थाय ठे 'सकारण'-
 कहेता साधुने सुखे सयमयात्रानी आराधना
 तथा समाधिना लायक तथाविध योग्य क्षेत्र न
 मले तो अपवादे आपाढी पुनम वीत्यानाद पण
 धीजाक्षेत्रनेमाटे तपास करता पाचपाच दिवसनी
 वृद्धि कहे यात्र पर्वदिवस जाइवाशुद्धी पाचमें
 वस्ती न मले तो काम नावे रहेबु, पण एक डगल्लु
 आगल जरबु नहीं ए विगेरे घणा कारण बताव्या
 ठे, तेनु नाम सकारण, पुन 'ससुत्त सश्रथ सज,
 जय'-कहेता सूत्रसहित, अर्थसहित, उजय
 सहित, 'सवागरण-कहेता पूठेजा अथवा अप
 पूठेजा पदार्थनी व्याख्या तेणे करी सहित,

‘તમે જાણો’ કહેતાં તારાદ, ‘તાર
 મેનિ - તારાં શોભા મળતા હિતોમાદે તમ
 એ મેળાજ મેં ધામાળે બી તીર્થ દરદેરે થય
 જાન મળ્યાં મળી (મળે) ધામાળા, અતે
 મળ્ય મળ્યાં ત મળ્ય ધામાળા મેં મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય

મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય
 મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય

મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય

મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય

મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય મળ્ય

મળ્ય

મળ્ય

येष्वित्यर्थः ॥ एवञ्चूतेषु धर्मदिवसेषु सप्ततिश-
न प्रतिपूर्णापौषधोवताञ्जिग्रह विशेषस्तं,
प्रतिपूर्णमाहारशरीरसंस्कारब्रह्मचर्याव्यापाररूपं
पौषधमनुपालयन्सपूर्णं श्रावकधर्ममनुचरति.

जावार्थ - चउदश, आश्विन, पुनम पटले चोमासा-
ती व्रण पुनम (आषाढीपुनम, कार्तिकपुनम, फास्युण
ती पुनम) ए पर्ष विगेरे पुण्यतिथीओने त्रिपे, (इत्यादिक
धर्मता दिवसोने त्रिपे) अतिशय मनोहर अने सपूर्ण
ओजे पौषधवत अजिग्रह विशेष, तेने सपूर्णरीते पट-
आहारनो त्याग, अने शरीरसंस्कारनो त्याग, ब्रह्म-
चर्यपालन, व्यापारत्यागरूप पौषधवनने पालन करता
सपूर्ण श्रावकधर्मने आचरण करेवे एवो रीते चोमासी
व्रण पुनमनी सूत्ररुताग जगवती, उत्तराष्ययन आदि
त्रोना वृत्तिमा वतावेलां वे तेने मुक्ती अने चौदशने
दिवसे चोमासी करवानु कर्युं एवो रीते व्रण पर्वतियो
द्विमासीनी फेरवी

हरस नवसे चोराणु हुण, काखकसूरी काखगत हुण,
प्रभागे चालचलावा राय, जेण ऋषिपचमी नवीलोपायाउध
द्वे फेरव्या पर्व शासता, अठाही दोसे लोपता,
पचम पुनिम आनकरे, तो किन ते जिन आद्याधरोऽ

सहस्र वरसे पाम्पा विठेद्र, सरथमित्रथा पट्टज जेद
 सहस्र अठोतेर वरसे जाण, वीर पत्री पोपाखमडाण,
 वीरश्रीकी वरसे चउदसे, चउसठ अधिके जाणो रसे,
 षड हेठे वडगछ थापिया, चउरासी आचारज किया,
 ते चउरासी गद्य जाणवा, वडगछाना मन थाणवा ॥

तेहनी सामाचारी एक, तेह माहि नय जेठ अनेक,
 वरुपीपखसीछातीजोय, थोरु जाजा ॥ ५ ॥
 हारेजा जीराउख नाम, एवमादि चउरासी ठाम,
 एक उपाध्याय अखगो हतो, कालें गुरुपासें पूहतो ॥
 तेहे पण आचारज कीयो, पर्चासीमो गद्य थापोयो,
 तेथी केटले काले जोय, राजसजामा चर्चा होय
 कस पात्र गाथी लीकली, खरतर नाम ठहयो ॥

चिहुतरअधिकवरससयसोल, कीधे
 धोत्र एकसोने चोत्रीस, फेरे जिनवर
 यख। अनेरा गद्य उलखाख, ॥ ६ ॥
 धर्मघोष नाणा पझियाख, वे ॥ ७ ॥
 वित्रावाख ॥ ८ ॥
 एहनी उ

श्री सुधर्मगुह्य प्रीक्षा (३९)

रासीअधिके सोलसे, वरसे अचलगुह्यमति वसें॥११२॥ ^{१८५}

घोसना अतर कर्या, ते पण घणे जणे आदर्या,
हरण अने मुहपत्ति, आवकने नवि थापे ठति॥११३॥

कने पडिक्कलण न कहे, ठ आवश्यक नवि सहे,
रीआठमगणत्रीकरे, इम अतरअतिघणआचरे ॥११४॥

यत -वारह चनुदोत्तरये । अचलिया तहय
आगमा जणिया ॥ इत्यादि.

जावार्थ -विक्रम सवत् १११४ वर्षे अचलगुह्य तथा
आगमिगुह्य थयो, इत्यादि

स सत्तरसें बीसे ठाम, आगमगुह्य धराव्यो नाम;

धुइ गणत्रीए पर्व, पडिक्कमणे अतर ठे सर्व ॥११५॥

सहमाहि अतर घणो, अधिकमासे पळुसण तणो,

गविधि नादि केर घणा, मन विमास जुळतेहतणा॥११६॥

रकी अवधारो मने, वरस सत्तरसें पचावने, ^{१८५}

वालयथरी नीकड्या, तपागुह्य नामे साजड्या॥११७॥

यत.-वारस पचासीए । ठडिय निय निय

रूण मळाय ॥ विळापुर नपरमिय । तवा मय

वज्रदाज ॥ १ ॥

जावार्थ -विक्रम सवत् वारसें पचासीमा (११७५)

पोतपोताना गुरुनी मर्यादा ठोमी, छटमे नैप्रवाह
ना जे आचार्यों तेनो मर्यादा तोमी— १५५५ ॥
अलग यह विजापुर नगरने गिरे धेवनऊधकी न
प्रगट थयो

तिणे' गद्यआचरणा विज्ञान, नही' माझारोपण र
आयकने पण नही' चरखो, इत्यादिक अतर साज
तसु समाचारी नहि करे, सूत्रपथ पण दाखो धरे,
परपरा मुत्य थापे घणी, न जाणीये ते कृष्णही तणी
सूत्रअर्थने कूमो देखी, जो कोइ पूते सविशेधी,
परपरानु खेड नाम, लोकतणु मन आणे ठाम ॥ १४
लोक न जाणे ते परे इसी, परपरा दाखे ठे कीसी,
परपरा तो तेहज खरी, जे जिनपर गणधर आदरी
पण जे थापे आपापणी, तेहने माथे कोइ न धणी,
तेतो डाखा माने केम, सूत्र विचारी जुठ एम ॥ १५

६ यत -जा जिणवरेहिं जणिपा । गोयममा
हिं धीरपुरिसेहिं ॥ सा-सच्चिद्विष मेरा । पा
मवा पयत्तेण ॥ १ ॥

जावार्थ -जे मर्यादा जिनेश्वरोण कही अने

दिक धीरपुरुषो (गणधरो) ए ज्ञात्री, तेज मर्यादा
ची मानवी अने तेज मर्यादा प्रयत्ने करी आदर,
स्वायोग्य (उपादेय) ठे, अने तेथीज स्व परतुं क,
माण थाय ठे

त पंदर पचाशीए, क्रियातणी मति आणी हिये;
आ ऋषीसर किरीयावत, वैरागी देखीता सत ॥१२३॥
मत साचो कहे आपणो, धीजाने उथापे घणो,
आ पाट देखामे जणी, परपरा थापे आपणी ॥ १२४ ॥
कहे साधुपणानी विगत, पाट नामनी थापे युगत;

ते जाण हुवे ते जोय, साधुपणाविणु पाट नहोया ॥१२५॥
लोपी पापी सद्गुरु कहे, तो का ठामो अलगा रहे,
तु माथा शिर पोपाल, ते ठांडी कां पड्या जजाला ॥१२६॥
कहे ते आचारे वीण, तो पाट नाम का थापो लीण,
गुरु तो निंदो काड तास, सेवो तेहनो गुरुकृपासा ॥१२७॥
तणा विण दाखे पाट, तेज म जाणो सूधी वाट,
ते सुधा गुरु जाणीया, तो लोपी कां अलगा धया ॥१२८॥
लोपता पातक बहु, इम मुख लोक कहे ठे सद्गुरु,
तो प्रत्यनीकपणुथाय, तो कर्मजिनमनआराधाय ॥१२९॥
समाचारि जे रहे, तेने निगुरा निगुरा कहे,
उपर साजळो विचार, मनमाणो आमळो लगार ॥१३०॥

જે માને જિનવરના ઘયણ, તેહના પિદુપરે નિર્મલ
સચ્ચીરે તે સગુરુમદિ, જગગુરુની જિણેપાળી

ગત - આગમં પ્રાપ્યં તેણં । અતણો
કમિણા ॥ નિવનહો ગુરુધમ્મો । સારે
મનિયા ॥ ૧ ॥

ગાથા - ગોપાલે દિત દુઃખ તારા પુણ્યો
જ મેલવુમા પુરે આદર કરી શ્રદ્ધાત કરી
જુગલે ગણાયે કરી તેણે સીધેવરને મળા પુ
જારી તે ગણવે જુગલ માલ કરી ગણાય

મંત્ર - જગદીશ્વર મમ, તિ હિવા મારગ રહે રા
તિ જગદીશ્વર મમ, દાનવા સીમા મમ
જગદીશ્વર મમ, મ મેલવુમા મમ
જગદીશ્વર મમ, નમુ આગુણ માલ ઉમદિ
જગદીશ્વર મમ, વરી કરાવે પીતી મા
જગદીશ્વર મમ, નિમાલ આનંદ મમ
જગદીશ્વર મમ, નિમાલ મમ તિ તાર
જગદીશ્વર મમ, નમુ આગુણ માલ ઉમદિ
જગદીશ્વર મમ, વરી કરાવે પીતી મા
જગદીશ્વર મમ, નિમાલ આનંદ મમ
જગદીશ્વર મમ, નિમાલ મમ તિ તાર

કહ્યા કરંડા ચાર, રાય? શેઠ? ગણિકા? ચર્મકાર?,
સમા આચારજ કહ્યા, સુગુરુતણે વચને સદહ્યા ॥૧૩૭

પત -ચત્તારિ કરંડગા પત્રતા તજહા. રાય
રડગે, ગાહાવડકરડગે, વેસાકરડગે, સોવાગ
રડગે. એવ મેવ ચત્તારિ આયરિયા પત્રતા
જહા. રાય કરડગ સમાણે, ગાહાવડ કરડગ
માણે, વેસા કરડગ સમાણે, સોવાગ કરડગ
માણે ॥

જાવાર્થ -હે જગવન્! કરમીયા કેટલી જાતના છે?
મોતમ! ચાર પ્રકારના તે આ પ્રમાણે -પ્રથમ કર-
મીયો રાજાનો-તે ઘાહારથી રસિયામણો અને અદર પણ
મોજ ઉત્તમ હીરા, માણક, પદ્મા તથા સોનાના આહુ-
પથી રસિયામણો હોય છે ત્રીજો કરડીયો શેઠીયાનો-
દારથી દેખાવમાં ઠિક ઠિક, પણ અદર સારા પદાર-
થી સંપૂર્ણ જરેમો હોય છે તોજો કરડીયો વેશ્યાનો-
મા આહુપણ ઘાહારથી જપકાવધ અને અદરથી પોસ,
મટોમ મ્યાસી ચક્કરાટથી લોકોને ફદમાજ પાડ્યા
ઠારુ હોય છે અને ચોયો કરડીયો ચડાલનો-તે ઘાહ-
થી પણ ચામત્તાનો અને અદર

દાઢકા

इनो नाश अने सम्पत्वनो वास थाय ठे, किं बहुना-
था महानिशीथसूत्रमा उपधानविधिनी हकीकत ठे ते
या कया सूत्रनी ठे, ते बीना सविस्तर त्या आपेक्षी ठे.
उपधानविधि करे ठे तेमा करेमिजते तथा वादणा
था वदितासूत्र तथा पञ्चखाणसूत्रना उपधान मूकी
क्त नवकार १, इरियावही २, लोगस्स ३, शक्रस्तव
नमोत्थुण) ४, पुराखरवरदी ५, सिद्धाण बुद्धाण ६,
प्राटलामा आवश्यकना उपधान थाय ठे, एम कोइ
जाने ठे, परंतु तेम मनाय नहि, कारण के तेमा सामा-
क, (करेमिजते) वादणा, वदिनु, पञ्चखाण, आ चार
आवश्यकना उपधानतप वहाविना संपूर्ण आवश्यकना
उपधान मनाय नहि अने मात्र चैत्यवदनविधिना
उपधान कहो तो मात्र चैत्यवदननी विधिना उप-
धान गणाय, पण आवश्यकना गणाय नहि विगेरे
वेगेरे हकीकत योग्यगुरु गीतार्थ पासे समजवाची
प्रतिनवज्ञान साज प्रगट थाय ठे

चिहुंनो जाली सुविचार, कहेवानो कीधो परिहार,
रु करडा नवि ठडाय, अशुद्धना किम पाट कहाय॥१३७
कहे ते जाण्या मठपति, क्रियाहीण ने असयती,
न कहे सूया धर्म वाट, तो तेना काइ जाखोपाट॥१३८
कहे सामाचारी, एक, तेणे देखाव्या पाट विवेक,

हुगठना जसु परिचय हूशे, ते सांजळी अतरजाणशे ॥१५०॥
 होमाहे मने वाद, एक एकनो उतारे नाद,
 क एकने खोटा उच्चरे, परदरशणी सखायत करे ॥१५१॥
 हो हुइ सामाचारी घणी, तो का थापे आप आपणी;
 य जोजो भोकी मन राग, बीतरागनो एकज मागा ॥१५२॥
 यत—मूढाण एस छिइ । चुकति जिणुत्त-
 चपण मग्गाठ ॥ हारंति बोहिलाजं । आप-
 हियं नेव जाणति ॥ १ ॥

जावार्थ.—मूढ पटले, मूर्ख माणसनी एवीज टेव
 के, जिनेश्वरे कहेस जे आगममार्ग तेथी चूकी
 थाय ठे अने बोधिवीजने द्वारे ठे आत्महितने तो
 जाणताज नथी, केमके तेथोनी एवी स्थिति होय ठे,
 माटे मूढवृत्तिने त्याग करी जिनेश्वरनी आणाने आरा
 एवी के जेथी कइयाण थाय

यत.—जकिचि अणुछाण । जिणद आणाए
 बहु फलं होइ ॥ जह वडतरुख बीय । नित्यार
 छहइ वृद्धते ॥ १ ॥

जावार्थ.—जे कोइ अनुष्ठान (क्रिया) जिनेश्वरनी
 आज्ञापूर्वक थाय, तो ते क्रिया बहु फल आपनारी

ઃ વહુમાન કરવાયાલા, પવા પુરુપરત્નોનો સંગ
તે જેથી આરાધકપણો થાય પરતુ પુન્યના ઉદય-
તે જોગ મહે.

યત -વત્રાણ વિહિયોગો । વિહિપસ્કા રાહગા
પા ધત્રા ॥ વિહિ વહુમાણા ધત્રા । વિહિપસ્ક
દૂસગા ધત્રા ॥ ૧ ॥

જાવાર્થ -જાગ્યવાન્ પુરુષોને વિધિમાર્ગ, અને વિધિ
ર્ગે ચાલનારા પુરુષ તેનો યોગ મહે છે, ધીજાને તે યોગ
જો ઘણો દુર્લભ છે, અને મહેત્રો વિધિમાર્ગ તેને
ન કરનાર પુરુષો જાગ્યવાન્ છે, કેમકે સેવનકરવાની
ત થવી તે પણ દુર્લભ છે અને તે જાગ્યવાન્ને યાવ છે,
૧ વિધિમાર્ગને વહુમાન આપનારાઓ અને તે માર્ગ-
દુષણ નહિ લગાડનારાઓ પણ જાગ્યવાન્ ગણાય
કેમકે કેટલાક પુરુષોએ અક્ષરજર્ણી આત્મજ્ઞાની-
નોલ કરી પોતાને તે માર્ગે ચાલવું વહુ ચરિયાતા
લાગે, તેથી છોટી ત્રમણામા ત્રુણાઈ જઈ જે પોતા-
આત્મા અને ધીજા તરફ સ્વનાવવાલા તબ્યજી-
તે સરલ માર્ગથી ત્રટ કરી નાણનારા જગત્માં ઘણા
તા છે અથવા ત્રાજિનદી જીવો અને ત્રિપયાનંદિ
જો પણ તેવીજ રીતે સ્વપરને કૃયાત્રી દેઠે જે માણસ

श्री सुधर्मगुह्य परीक्षा (५३)

पुये मठपतिपणु करी मुकामनी ममता
 गगी थइ बीजाने घोष करे के अमार
 पोते नित्य कजीया करे, अहंकार मम-
 गव होय, अने गुरुकुलवासयी जट्ट पइ
 धी कपायनुं शरणु छे ठे, माटे सविह पुरु-
 मेधावी१, श्रुतमेधावी१, मर्यादामेधावी१
 पोतानु कल्याण घाय वखी आ स्यसे
 गानु ठे के अहार. पापस्थाननो त्याग करी
 जोयाविना, साजदयाविना करवी ते अज्या-
 ङडो कसक) आपवा जेटसु घाय ठे, अने
 इहि पण ते माणसने वगर इधियारे सुन
 सु पाप बहोरीसेवा जेबु घाय ठे, माटे तेथी
 अने आचारसमाधि१, श्रुतसमाधि१, तप
 विनयसमाधिनु४, अवश्य ज्ञान मेखववानी
 वखी उपक्रिया, गरसक्रिया तेनाथी दूर
 निगीथसूत्रना तप करवा, योग बहेवा,
 बुविहत्त पासे तेनो अर्थ जो जा-
 तो सत्यज्ञानसूर्य तमारा हृदया-
 दूर थसे, माटे
 धना करी जणवानी,

पचांगी मानता पण नही, स्वा थापणा नेत्य तेमानडा
 थापणु, बीजाना बेरामा न थापणु, स्वा थापणा गुप्त
 पांदरा, बीजानो हींगला हींगलीगमान तथा होडन
 राजा तथा भूलीपरसमान जाणवा. पण "पांकी तपरी
 नहीं सूजे थाग मूरणु, ठरमु कहत तेरे सीसेका
 हे" ए न्याय पाद तो करो। सकल पचांगी थमेमा
 ये ठीये। "शुभा राम राम" माफक घोडी सोडा
 पदेकारी जरमायवा, पली साधु सविज्ञपद धन
 उता क्षेत्र, पुर, पाटण तथा देश तथा उपाश्रय, धर्मरा
 विगेरेमा ममता पोते करे थने थापक पासे कावरे
 थापणी जग्यामा कोड त्यागी महत पुरुष होय ता
 वासो उसरा देगे नहीं, परंतु साधु यता विचार कत
 जोड्येके पोताना घरवार कुटुंब त्यागकरी पली मुसल
 समताकरवी ते करवाथी सर्वपरिमहत्यागनामनापाक
 महाव्रतनो जगथाप पली अतिष्टनस्यपरिचय ते नि
 (मर्यादा) श्री उपरान वरते तो प्रथम पहोर त
 वेला प्रहरमा स्वाध्याय पण वनी शके नहीं, व
 स्वेछाचारा गुरुजोही थड, थाणा जग करी पो
 द्वाए साधु साधवी एकाकी विहार करे ते पण
 वृद्धिनु कारण एक घर ठोडी हजारो घरनी
 करवी ते साधुनो आचार नथी, माटे वावा

નથી પેઠે સાધુએ મઠપતિપણુ કરી સુકામની મમતા
 કરવી નહીં ત્યાગી થઈ વીજાને ઘોષ કરે કે અસાર
 અસાર છે અને પોતે નિત્ય કઝીયા કરે, અહંકાર મમ-
 કારથી ગરકાવ હોય, અને ગુરુકુલવાસથી ત્રણ થઈ
 અનતાનુબધી કપાયતું શરણ લે છે, માટે સવિદ્ પુરુ-
 શોએ ગ્રહણમેધાવી^૧, શ્રુતમેધાવી^૨, મર્યાદામેધાવી^૩
 ધર્મ, જેથી પોતાનું કલ્યાણ થાય ધણી આ સ્થલે
 ગદ્ય રાખવાનું છે કે અઢાર પાપસ્થાનનો ત્યાગ કરી
 ૧૬ વાત જોયાવિના, સાત્ત્વ્યાવિના કરવી તે અન્યા-
 યાન (કુડો કલક) આપના જેટલું થાય છે, અને
 ટલુજ નહિ પણ તે માણસને વગર હથિયારે સુન
 રવા જેટલું પાપ વહોરીલેવા જેવું થાય છે, માટે તેથી
 ટકવું, અને આચારસમાધિ^૪, શ્રુતસમાધિ^૫, તપ
 માધિ^૬, વિનયસમાધિનું^૭, અવશ્ય જ્ઞાન મેડવવાની
 રૂર છે ધણી વિષક્રિયા, ગરલક્રિયા તેનાથી દૂર
 રહેવું, અને મહાનિશીથસૂત્રના તપ કરવા, યોગ વહેવા,
 હીને તે સૂત્ર સુગુરુ સુવિદ્ય પાસે તેનો અર્થ જો જા-
 શો યા સાત્ત્વશો તો સત્યજ્ઞાનસૂર્ય તમારા હૃદય-
 લમા ઉદય થવાથી મિથ્યાત્વ અધકાર દૂર ગમે, માટે
 ૧૬ મહાનિશીથસૂત્રની આરાધના કરી જીવનની

શ્રી સમજણ લેવાની જરૂર છે, તોજ નમ્ર
મનનુ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે અને પોતાના જોવામાં
જ્ઞાનો ઉદ્ધાર કરાશે. માટે ગુણગત પુણ્યોની શ્રે-
ક્ષ્ણી નેત્ર રક્ષણ કરારી છે. તેથીજ મનોમોહિનિ
નિહિત થાય છે.

૬૪ જન સ્વભાવ દિપે એજ, પુરુ જાણી મા મીત્રે નેદ
૬૫ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, એકનો તે કોમલિયણ
૬૬ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, મૂલ્ય માટે નવુ માત્ર
૬૭ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, માટે નવુ જાણવામાં
૬૮ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૬૯ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૦ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૧ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૨ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૩ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૪ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં

૭૫ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૬ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૭ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૮ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૭૯ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૦ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં

૮૧ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૨ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૩ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૪ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૫ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૬ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૭ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૮ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૮૯ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં
૯૦ જન સ્વભાવ સ્વભાવ, નવુ તે માત્ર સુખમાં

केकग्रये जोइ विचार, तेहपण कुगुरु सग परिहार,
य पाडवना समाम, साख एहनी ठे तिण ठाम॥१६३

यत -गुरोरप्यवल्लिप्तस्य । कार्याकार्यम-
नत ॥ उत्पथप्रतिपन्नस्य । परित्यागो वि-
पते ॥ १ ॥ त्यजेद्धर्मं दयाहीन । विद्याहीन
रु त्यजेत् ॥ त्यजेत्क्रोधमुखी ज्ञायी ।
न स्नेहान् बान्धवान् त्यजेत् ॥ २ ॥

ज्ञावार्थ -जे गुरु मदयी ठाकटा बनेला होय अने
र्य अकार्यनु जेने ज्ञान नथी, वळी उन्मार्ग (अवळे
ते-) पोते चाले अने बीजाने पण केवळीए परुपेला
मधी द्रष्ट करावे एहवा कुगुरुनो सग त्याग करवो,
रण के दयारहित जे धर्म होय तेनो त्याग करवो
ने विद्याहीन (अविद्यावान्) गुरुनो त्याग करवो,
धमुखी ज्ञायाने त्याग करवी, अने स्नेह वगरना
बुध्दोने त्याग करवा

नशासन पण जोइ विमास, कुगुरुतणे नवि रहियेपास,
गतज्यो शिष्यपचसे, ज्ञाताधर्म कथा जुथो रसे॥१६४
साधेपणतज्योजमासि, जिणे पाड्यो घणलोक जमासि,
गरमर्दक नामे सूरि, सुसाधु शिष्ये कीधो हरि ॥१६५

घर त्रिपथर सेजीजे साप, कुगुरु सेवता ठे बहु पाप,
जोजो ग्रन्थ विचारी करी, राग द्वेषनी मति परिहरी॥१॥

यतः—सप्ये दीठे नासड । लोउ नहु काइ
किपि अस्केइ ॥ जो चयइ कुगुरु सप्यं । हा ॥
मूढा जणति त दुष्ट ॥ १ ॥ सप्यो इक मरणं ।
कुगुरु अणताइ देइ मरणाइ ॥ तो वलि
गहियो । मा कुगुरु सेवण नह ॥ २ ॥

* जावार्थ —सर्पना जयथी माणस ज्यारे दूर नारा
जाय वे त्यारे लोक पण कहैं के तैं सारु कयुं, पण
आणी कुगुरुरूप सापने त्याग करे तो मूढ प्राणी
घोले के तैं छुडु बयुं, पण ते जाणता नथी के
मात्र एक मरण करे अने कुगुरुतो धनता मरण
पले क्रिया न साचू कहे, ते पण गुरु पदवी नवि छहे,
क्रियाविसासिमराचितकिमेमणिधरसपर्यानदिइजिम

यतः—बहु गुण विज्ञा निखन । असुत जार्स
तहावि मुत्तवो ॥ जहवर मणिवर जुतो । निग
करो निप हरो लोए ॥ १ ॥

* जावार्थ —अनेक विद्यातो जहार होय, पण

सूत्र परूपनार होय तो मणिचूषित पद्मो पण साप
म विघ्नरूप गणाय, तेम ते गुरु पण मोक्षमारगमा विघ्न
ारक जाणी ठाडवो

म जिम बहुश्रुत बहु परिवार, घणा लोक वदे अविचार'
पणनकहे आगमसार, शासननो ते शत्रु विचार ॥१६७

यत -जह जह बहुस्सुजं समजय । सीतगण
पपरिवुडोअ ॥ अविसार सोय पवयणे । तह
तह सिद्धत पडिणीउ ॥ १ ॥

जावार्थ -जेम जेम बहुश्रुत-घणा शास्त्र जेणे सा-
दिया ठे एवो, अथवा जेणे घेणो श्रुतनो अचयास
वो ठे एवो, तथा घणा अज्ञानी लोकोने समत
(इष्ट) एवो, वली शिष्यना समूहवडे (घणा साधुना
दरेवारे) पररेलो ठे, उता पण जो ते साधुना हृदयमा
शास्त्र रहस्यनो प्रवेश न थगार्थी कोरोने कोरो रह्योतो
“ चक्रवर्तिनी खीरमा चाटवो (तावितो) पड्यो
तोपण गीरनो स्वाद न पामे ' तेम वली जेम “ न
मा कठोर पथरो जेदाय नहि, पाणी अदर पेसी
नहि ” तेम शास्त्र वाचे पण तेनो रहस्य पामी
नहि, (एटजे अनुजग रहिन) ते सिद्धातनो
जाणवो मनसब के तत्वज्ञाननो अनुजरी थोरु

જાણ્યો હોય પણ જ્ઞાનથી થતો જ્ઞાન તેણે મેઢ્યા
મોક્ષમાર્ગનો આરાધક જાણ્યો અને વધુશ્રુત કરાવત
જ્ઞાનનો જ્ઞાન ન મેલવ્યો (ન પામ્યો) તે વિરાધક જાણ્યો
શરણાગતનું શિર જે છુણે, તે લેવાયે પાતક ઘણે,
તિમ આચારજ પણ જાણ્યો, ઊસૂતનાવી મન આણ્યો.

યતઃ—જહ સરણમુગયાણ । જીવાણિ
કિંતણ સિરે જોઈ ॥ એવ આયરિત વિહુ
ઝસ્સુત પત્રવિંતોઝ ॥ ૧ ॥

જાગ્યાર્થ —જયજીત પ્રાણી શરણાગત થયો.
શરણે ન રાખતા તેજ માણસનું જેમ, ગણુ કાપે,
દેશના દેનાર ઊત્સૂત્ર (સૂત્ર વિરુદ્ધ) પરુપણા
આચાર્ય પણ તારવાને વઢલે વૂડાવનાર અને અનત
અમણમાં નાંખનાર જાણ્યો કોઈપણ માણસ
તથી શુનેદ્દગાર થવાથી, યા સવલ માણસથી
ઘચાવ સારુ ઊત્તમ માણસના શરણે જાય છે, ને તેજ
ણસ પોતાનું જ્ઞાન ખૂલી તે શરણાગતનું જ માથું
નાણે સો “ જેની યાડ તેની ધાડ ” એ ન્યાય થાય.
કોઈક પ્રાણી સંસારદાવાનસથી વચયા સારુ
ચાયેનું નામ સાજલી તેની પાસે જઈને અરજ કર
દે જગત્! સંસારદાવાનસથી મને શીતલ કરો.

सन्मार्ग वताडो, त्यारे आचार्ये ते जोळाजीवने सन्मा
र्गना वदखे उन्मार्ग वताडी, पोताना वाढामा दाखख
करवामाटे लाखचमा नाखी देवाधिदेवनो रस्तो न
वतावता सूत्रविरुद्ध परूपणा करे के हु कहु तु तेम कर
एस वतावी सम्यक्त्वना वदखे मिथ्यात्वमा नाखी धर्म-
रूप मस्तक ठेदी नाखे तेवा आचार्यनो सग कदी
करवो नहि

तो गुरुनामेशु राचीए, साधु सुगुरुना गुण वाचीए,
गुरुनोप्याथी बीहे जेह, साचा साधु न मुक्के तेह ॥१७०॥

साचे क्रिया, साचे सद्गुरु साचे दया,

साचे उगमते सूरि ॥१७१॥

एदखा सगी,

जाणवा ॥१७२॥

॥१७३॥

सन्मार्ग वताडो, त्यारे आचार्ये ते जोळाजीवने सन्मार्गना वदले उन्मार्ग वताडी, पोताना वाढामा दाखव करवामाटे लावचमा नाखी देवाधिदेवनो रस्तो न वतावता सूत्रविरुद्ध परूपणा करे के हु कहु तु तेम कर एम वतायी सम्यक्त्वना वदले मिथ्यात्वमा नाखी धर्मरूप सस्तक ठेदी नाये तेवा आचार्यनो सग कदी करवो नहि.

॥ गुरुनामेशु राचीण, साधु सुगुनना गुण वाचीण,
 [रुनोप्याशी धीहे जेह, साचा साधु न मुक्ते तेह ॥१७॥
 साचे समकित साचे क्रिया, साचे सद्गुरु साचे दया,
 साधु कहे ते माचा सूरि, ते वहु उगमते सूरि ॥१८॥
 दूना नवा तणी नानगी, ए देग्याडी पट्ट्या खगी,
 ली जे दीसे मत नवनया, ते पण सूत्रविरुद्धजाणवा ॥१९॥
 गद्याचार तणी चौपाइ, गाथा एकसो तिटुतेर थइ,
 र सांगती सोधर्मगद्यनत्रो, आपमतिनीतगति तजो ॥२०॥
 शम जोडने जिगर आण, सूत्र अर्थ सवि करो प्रमाण;
 अतिनिवेशमनो परिहरो, गृह्य ऋद्धिनिमिश्रसुखपरो ॥२१॥
 ॥ इति श्री शास्त्रविशारद जैनाचार्य श्री ब्रह्मर्षि
 कृत श्री सधर्मगद्यपरीक्षा मपा ॥

॥ (શ્રોતા પરીક્ષાની) સજ્જાય ॥

(રાગ કાલગદો)

૧

વરસે પુષ્કરાવર્ત સુમેદા । તત્ર પૃથ્વી જેદાયે નીર ।
 પળ એક મગસેલીઝં ન જેદાય । અતિ ન્દાનો ને કઠિન
 શરીર ॥ ૧ ॥ તિમ ગુરુવચને કિમેં ન જેદાય । જે પ્રાણી
 હોય જારી કર્મ । કઠ (શુરુ) શોષ જો અતિ ઘણો
 કીજે । તોય ન પામે સૂધો ધર્મ ॥ તિમ ० ॥ ૨ ॥ વાવના
 ઘડન ગધ તજીને । કસમલ ઝપર માણી જાય ।
 પરિમલ કમલતણો ઠંકીને । મેરુરુનો નિત કાદવ
 રાંચ ॥ તિમ ० ॥ ૩ ॥ કાલે કાવલ ગુલિયલિ કાપન ।
 ઘોલતણો નરિ ઘેસે રંગ । વાયસ વાન ન થાયે ધોસો ।
 જો નિત મોદે યમુના ગગ ॥ તિમ ० ॥ ૪ ॥ ચિગટે કુજે
 જલ નરિ જેદે । ન રહે કાળે જાજન નીર । રવિ ટેમી
 મૂવન દુષ્ઠ અધો । પાન ન લહે વસન વરીર ॥ તિમ ० ॥
 ॥ ૫ ॥ મુંગ કાગડૂ કળ માદે જેદરો । પાણી
 અગનિ ન ઠીપે અસ । જર કેલવ્યા ન હોયે તેડુલ ।
 ઘગ સીમવ્યા ન થાયે દસ ॥ તિમ ० ॥ ૬ ॥ મૃગમદ
 અગર વપૂરે વાસ્યો । લસણ ન પામે રુનો ગધ । સૂરજ
 શશિદર દીરાજોતે । કિમદી નરિ ટેલે જારયંધ ॥ તિમ ०
 ॥ ૭ ॥ ઝાવો ઘટ ચોરને ન ગમે । મેદેં જવાનો મૂશી

श्री सुधर्मगद्य परीक्षा (६१)

जाय । खीर खान घृत मीठो नोजन । पेट कूनराने न
समाय ॥ तिम० ॥ ७ ॥ मीठी डाल न वायस चाखे ।
श्वानपुठनी न समी थाय । ध्यावानु वन (करहो),
ऊट चरे नही । अन्याइने न गमे न्याय ॥ तिम० ॥ ८ ॥
साय न सनिपातियो साकर । पापी ने धरमी न सुहाय ।
रुचे नही चपो मधुकरने । घुण नित सूको लाकर
खाय ॥ तिम० ॥ १० ॥ गाम समीप नदी मूकीने । रासन
राखें खरमे शंग । कुलवती कामिनी तजीने । नीच
करे पर रमणी सग ॥ तिम० ॥ ११ ॥ नल फीटीने सेलडी
न थाये । इहु तणे जो बाधे सग । दूध गुलें जो खीर
सींचाये । तोहे मीठो नवि थाय प्रसग ॥ तिम० ॥ १२ ॥
खीर सर्पमुख न हुवे अमृत । काच कमायो रतन
न होय । खारो न टले समुद्रनो नदीयें । मोटे वरु फन
नीरसज होय ॥ तिम० ॥ १३ ॥ माये भणि नितु वहे
भुजगम । तोहे ते नवि निरविष हुत । रामवणी सेवा
करे हनुमत । खगोटो अधिकोन खहत ॥ तिम० ॥ १४ ॥

(ढाल-श्री सहस्रवचन करे शु तेहने ए राग)

इम लौकिक सन्ध विचारी । लोकोत्तरी सुणजो वात ।
चित्रे ब्रह्मदत्त बहु समजाव्यो । विरतिनणी नवि शर्म
घात ॥ श्री सहस्रवचन करे शु तेहने ॥ १५ ॥ महाव

शिष्य जमाञ्जी । तिहुने नत्रि टागो उपदेश । काङ्गिग-
 सूरियो कपिलाटासी । गोसाञ्जो पामशे कजेस ॥ श्री० ॥
 ॥ १६ ॥ विष्णुकुमारना वचन सुर्णाने । नमुचि न मानी
 काई सीख । मारणहार उदाई नृपनो । बार वरस लागि
 पाली दीख ॥ श्री० ॥ १७ ॥ शिष्य पाचसें केरो नायक ।
 अगारमर्दक नामें सूरि । श्रावक परख्यो अजव्य दया-
 विणुं । निर्गुण जाणी कीधो छूरी ॥ श्री० ॥ १८ ॥ सवेगी
 सावद्याचारज । सूत्र विरुद्ध तिणें कख्यो विचार ।
 नागिल षधव बहु समजाव्यो । सुमतिण कुगुरु न तज्या
 लगार ॥ श्री० ॥ १९ ॥ शीलसनाह रिपिये प्रतियोधी ।
 रूपीये नत्रि काळ्यो साक्ष । वरस पचास तरे तप खस्क-
 णा । तसु फल न थयो एके पाज ॥ श्री० ॥ २० ॥ ईसरने
 मन धर्म न जेथो । रज्जा महासतीने थयो रोग । फासू
 जखयी काया विणसे । इम नामें घाह्या बहु लोग
 ॥ श्री० ॥ २१ ॥ पाजककुगर नेमि जइ यथा । कडरीक
 पाह्यो चारिज । कुण्ठ साधें गीरे जइ वया । फजें फेर
 अति थयो विचित्र ॥ श्री० ॥ २२ ॥ सगति एहने हुति
 रूडी । पुण नत्रि प्रीठ्यो सार विचार । कर्म निकाचित
 जेहने पोते । ते प्रतिरोध न लहे लगार ॥ श्री० ॥ २३ ॥
 दृष्टिरामें नर जे हुए रानो । जे हुड दोषो अति घण-

घोर । मूढ वचन परमारथ न लहे । विग्रह पनिया वदे
 कठोर ॥ श्री० ॥ १४ ॥ ए चिहुने धर्म कहेवा वेसे । ते
 नवि जाणे आगम रीत । कूरुरदने कपूरज घाले ।
 जे ढहपणने न धरे चित्त ॥ श्री० ॥ १५ ॥ सोह वणिग,
 जिम करे कदाग्रह । सूत्र न साचो प्रीठे जेह । लोक
 प्रवाहे मूरु मेढहाणे । साचो धर्म न जाणे तेह ॥ श्री०
 ॥ १६ ॥ जारी कर्म घणाने ए परें । हलूकर्म प्रीठे तत-
 काळ । सनतकुमार चिलातीनदन । थापचासुत गय-
 सुकृमास ॥ श्री० ॥ १७ ॥ पर्पद पुरुष जोशने कहिवो ।
 धर्म कणो डम आचारग । नढीसूत्रें सीप सजारी ।
 मत्त कहे ज्यो ज्यो मनरग ॥ श्री० ॥ १८ ॥

॥ अथ श्री गीतार्यावबोध-कुलकम् ॥

॥ देशी-सलोहानी ॥

॥ नेमजी बेरो कहु सलोहो, एक विचेथी सांजळो लोको ॥

अथवा पंचपाद उद्

चीर जीणटह दुप्य सहतर, निरतो वरते धर्म निरतर ।

तेहतणो विछेड पयपे, आगम वयणथकी नविकपे ॥ १ ॥

पचमकाले पढ्या प्रवाहे, केड कुगुरु जण जणने वाहे ।

वाप्या क्रोध खोनकलोव, थविचिजेप्रि कीधो हसमोस ॥ २ ॥

आरूपमुद्द परिगद्द ममता, मडी बटु वीसे गुण गमता ।
 युगचिनुजवज्जगुरुजिमरहिपे, अविधिमूढपदेखोपरुहीपे ।
 निगिनविज्ञानेमूढो धर्म, काचरतनमिलियाजिमनर्म ।
 पारव जिम परलीने लीजे, धर्मतणो पण ठेदन कीजे ॥४॥
 रूणे कुपगे कगरुमस हागो, पीतनने मूले काइ मागो ।
 उइस जेम तट जज्ञ पिय ठंडे, जेंता डोहे उइस म मडे ॥५॥
 जे अजाण तसु सग न कीजे, गहुरि पुठे केम तरीजे ।
 अंध अजाणपत्रकिमदाखे, तिमसुगुरुविण धर्मकृणजाखे
 अचूद्द पद्द तूने रयधार, लोरुमांदि पण इसो विचार ।
 रोग अजाणये उलध कहे, रूपिहत्याकन ते नर खहे ॥७॥
 इसो जाणि परखी छोजाण, धर्मतणो जिमखहो प्रमा
 शब्द जेद जाणे जे अर्थ, ते गीतारथपदे समर्थ ॥८॥
 आगम बोख्यो शब्दविचार, दसम अगे जाणो स
 तसु विशेष अनुयोगदुगार, जाणीलेजो आगम
 नाम पमुद्दपद जाणे पनर, कूरु सत्यपद खहे
 कूरु अर्थ कहे जाणतो, अजिनिरेसि जव जमे
 एह जेदनिरतानविजाणे, ते अजाण किम
 दृष्टिराग वपजे प्रतीत, धर्मतणी नजना तहु
 नेमीविणु परधन व्यवहार, परप्रतीति तिम
 आपणजाणपणो इणकारण, चरणमूळ समर्थ

क्रियावत पाहेंगीतारथ, अधिको जवियणतारणसमरथ ।
 धीर प्रकास्यो पंचम श्रगे, जोइलेउयो ठे चठजगे ॥१३॥
 फंर क्रिया मत्य नत्रि जाणे, थापण ठदे सूत्र बर्याणे ।
 देसथकी आराधक कहिये, तासु सगेधर्मजजना लहिये
 जाणे सत्य कदे जे साचो, क्रियातणी थाचरणा काचो ।
 तेहने देसविराधक जाणो, तासुसग गुणहाणि म जाणो ॥१४॥
 एक थजाण क्रियानहुपासे, साधुवेस जिनधर्म विटासे ।
 सोह यान घूडनो घोसे, सर्वविराधक मुनिने तोसे ॥१५॥
 सवेगी गीतारथ साचो, तसुदसण गुरु जाणी राचो ।
 थापण तरे थनेराने तारे, सर्वाराधक धीर विचारे ॥१६॥
 झााहीन रिगिया थानंघर, मकी मूढ मुत्तें सेयवर ।
 थररे मूढते किरिया न होय, विणु मूळे नरूडास मजोप
 नापायण न सथ्योपायण, जाइसरण सुयनाणिविहीणा
 इमथदत्त नुनवन जे पीजे, इणि घोरी कांइ काज नसीजे
 पुस्तक पांचो थर विमाणे, थापण ठदे मन उदहाते ।
 एटीपाता गुप्ता अधिकारि, कहो कवणपरि प विचारि ॥१७॥
 जेसुगुणिनृपणे मादीधो, चवसजाणितेणे मन टव कीधो
 ताउ ताण जाणो थयराय, धमणोपासक घोच्यो राय ॥
 थागन नदत्तें पैगी वरमे, धीर पती थम्याया मनइपे ।
 गणि विरदिये तेच पयटे, थयरादे उस्तग न पटे ॥१८॥
 थागमजणियाता परिकेही, पुस्तकरिणु जपता किम गेही

मुनिसमीपे गृह्वासेयसता, अत्रथे नहु जाण्याश्रुनजणता॥
 उद्देशादिक क्रिया विशेष, वायण तयणतर सविसेप ।
 कासप्रहण पूजक प कीजे, इम आगम अनुजोग खदीने॥
 जो इणेषिधि आगम जणिये, तो निश्चे मुनि जणतागणिये ।
 श्रुत आराधी पद्दोचे पार, चोये अगे ठे श्रुन अधिकार॥
 जिहने जे आढ्यो अधिकार, ते जजतो नहु सद्दे धिकार ।
 इम उम्मी उपराठा चाखे, साख जेम चिरकाज ते सादे॥
 पीपझी बाधी कांड लुम्हे नाणो, ज्यामेवक त्या राय म उ
 साधुसमीपे सजसि श्रुत अर्थ, आत्रक बोदया तरण स
 असुण्यो अदीनो अजाण्यो, जणजणसाखे अर्थवखाण्यं
 ते नर दुस्ये वहुछ ससारी, पंचमअगे खेहु विचारी ॥
 जे आगम जयवता सपइ, तासु जाय सनसि मन कप
 अविधिजणी कूडो जेजाखे, विहुमाहि जव एक नराखे ।
 जे निय ठढ पडे नहु पासे, वसे सुगुरु गीतारथ पासे ।
 पंचमहृष्यनिरता पाखे, झानतणी आशातन टाखे ॥३६॥
 सुगुरु सग सजसि सरेगी, विधिंशुं श्रुत जणीठे अनुयो
 गीतारथ पदरी आराधे, निश्चे ते परमपद साधे ॥३७॥
 कलश-इम आगमराणी जरियण जाणी, सरेगी
 गीथथ पद । सूत्रारथ साचो सनसि राचो, जिणधर्म
 जेम खद्दो सुद ॥ ३७ ॥
 ॥ इति गीतार्थ पदार्थोप कुलकम् ॥

॥ અથ શ્રીવિજયદેવસૂરિકૃત સદ્યાય ॥

॥ ધ્યારતી સત્ જૂરે કરીય ॥ ૧ ॥ દેશી ॥

શ્રી જિજ્ઞેશ્વર પય નમી, કહિમ્યું સૂત્રાચાર, એક મને
જે કરનાં સદી, જાડ સદિયે હો જવસાગર પાર ॥ ૧ ॥
સૂત્ર તદ્દત્ત કરી સદ્દો ॥ મત રાથો હો ગાડરીય પ્રવાહ;
કુમનિ કદાપદ્ ગટનો, ધ્યાણોનો હો નિજ હીયદામાંદ
॥ સૂત્ર ॥ ૨ ॥ સૂત્ર ત્રિરુદ્ધ જે દ્વાવિષો, પાસધ્યાની
રીતિ ॥ તે સાનહીને ટાઢનો, જિનશાસને હો ઠે જેદને
પ્રીતિ ॥ સૂત્ર ॥ ૩ ॥ શીલવની રાજોગતી, સકા
મદાવપાર, સાધુ ન ધંદે તેદને, ધ્યારાથે હો કાંડ
અવનિનાર ॥ સૂત્ર ॥ ૪ ॥ પટિકમળામાહિ કિમ કરે,
માધુ દેવી ધ્યાપાર, ટાઢા ધાડ ટોનો તુમે, ણનો પટિ-
યો હો ગઢાપાર ॥ સૂત્ર ॥ ૫ ॥ યદુ દેવીની યુદ્ધ કદી,
ધ્યારપદ મામે જોય, નિર્ણે ઠપાધ્યયે જેરદે, જિનશામની
હો માધુ ન હોય ॥ સૂત્ર ॥ ૬ ॥ દેવીનો વાઠસગ્ગ
કરે, મત ચિંતે નરજાર, અન્ય તિમત્રી ધ્યારમે, જીમાટે
હો યજ્ઞપદ ધ્યાપાર ॥ સૂત્ર ॥ ૭ ॥ કદુ છોશારપિ
વાઠમામ, જામે જિનજર ધ્યાપ, સૂત્રામે સુવદાપિની,
૭૬૬ સજિવાહો લેવ રેલી સુત્રાપ ॥ સૂત્ર ॥ ૮ ॥ પટિ-
રુપયે ધ્યાણરૂપે, જે જાંઘ જગો મિત્રાન, જો તિદાં

॥ सूत्र० ॥ १८ ॥ छोटे मूखमे मठपती, लोक मुसे
नितदीप्त, ते हित कारण में कह्यो, मत आयो हो
कोइ मनमें रीत ॥ सूत्र० ॥ १९ ॥ गद्याचार अनेक ठे,
ते जाये सटु कोइ, श्री जिन सूत्र आराधज्यो, जीम तु-
मने हो अविचल सुख होइ ॥ सूत्र० ॥ २० ॥ श्री विजय
देवसूरी इम कहे, पाखो आगम प्रमाण, सूत्र विरुद्ध
ठाहज्यो, जीम पामो हो शिवपुर ठाण ॥ सूत्र० ॥ २१ ॥

इति सातिशय शक्तिधारक श्रीमद्विजय-
देवसूरीणा विरचिता स्वाध्यायैक-
विंशतिका ॥ श्रेयसे जवतु ॥

॥ दृष्टिराग कदामह परिहार हिनशिक्षा ॥

॥ राग प्रजाप्ती ॥

दृष्टिरागे नरि स्यागीये, वल्ली जागीये चित्ते ॥
मार्गीय शीघ्र क्षानीतणी, दृष्ट जागीये नित्ये ॥ १ ॥
जे ठता दोष देखे नहि, जिह्वा जिह्वा थनि रागी ॥
दोष थठता पण दाखवे, जिह्वाची रुचि ज्ञागी ॥ २ ॥
दृष्टिरागे चले चित्तघ्नी, फरे नेत्र विकरासे ॥
पूर्व उपकार नु साजरे, पने ॥ ३ ॥
॥ १ ॥ ॥ २ ॥

જિન કરી જગજને આદર્યો, ફર્યા મોટું અતિ ધૂનો ॥૪॥
 રુદ્ધિ જઠાર રમણી તજી, તજી આપ મતિ રાગો ॥
 દૃષ્ટિરાગે જમાણી લક્ષ્મી, નથી જગજસ તાગો ॥ ૫ ॥
 ઘણી આચાર્ય સાવચ જો, દુર્ગ અનત સસારો ॥
 દૃષ્ટિરાગે સમતો પળ થયો, મદા નિશીથ વિચારો ॥૬॥
 દુષ્ટ જિનધર્મ આશાતના, અનાયુ કહે રંગે ॥
 મદુ આગલે જિનપરે, વદીત જગજ અંગે ॥ ૭ ॥
 ગામના નટને મૂર્ખનો, મિલ્યો જેદ્યો જોગો ॥
 દૃષ્ટિરાગ મિલ્યો તેદ્યો, કથક સેવક સોગો ॥ ૮ ॥
 આપણ ગોઠમી મીઠમી, દૃઢીને મન લાગે ॥
 જ્ઞાની ગુરુ રચન રક્ષીયામણા, કટુક તીરસા યાગે ॥૯॥
 દૃષ્ટિરાગે વ્રમ ઉપજે, જ્ઞાન વધે ગુણરાગે ॥
 પદ્મા એક તુમે આદરો, જલો હોય જે આગે ॥૧૦॥
 દૃષ્ટિરાગી કદા મત હુવો, સદા સુગુરુ અનુમરજો ॥
 ઘાચક જશવિજય કહે, હિત શિલ્પ મન ધરજો ॥૧૧॥

॥ અથ કુગુરુનો રવાધ્યાય ॥

॥ ઢેહો નાજી ॥ એ વેશી ॥

શુદ્ધ સવેગી કિરિયા ધારી, પળ કુટિલાઈ ન મૂકે ॥
 ઘાણ પ્રકારે કિરિયા પાલે, અચ્ચતરથી ચૂકે ॥ ૧ ॥

कपटी कहिया एह जिणदे, दुष्टनु नाम न लीजे ॥ ए
 आकर्णी ॥ पीछा कपडा खजे धावली, काख देखाडी
 घोले ॥ तरुणी सुदर देखी विशेषे, पुस्तक वाचवा
 खोले ॥ क० ॥ २ ॥ पेंडा देखी काढे पडघो, पडघा
 मान करावे ॥ खाजा उहारे खात करीने, पूरीने बोनि
 रावे ॥ क० ॥ ३ ॥ ज्ञान मिषे उपदेश दइने, सूक्ष्म
 परिग्रह राखे ॥ ए कपटीनु नाम न लीजे, इम उत्सूत्र
 जे जाये ॥ क० ॥ ४ ॥ ताज कूटवा साथे हींडे, आ-
 त्रिका ठे दश वार ॥ यात्राने मिष एणी परे विचरे,
 छूर रह्या आचार ॥ क० ॥ ५ ॥ पाशेर घीश्री करे पारण,
 बली खावे अश्वशेर ॥ तोही ताजा इणिपरें बोले,
 उपवासे आवे फेर ॥ क० ॥ ६ ॥ बगझानी परें पगला
 माडे, आहु डोढु जोवे ॥ महिखा साथे बोले मीठु,
 साधुवेप बगोवे ॥ क० ॥ ७ ॥ आचारागे बखनो जारयो,
 श्रतने मानो पेने ॥ तेतो मारग छूरे मूस्यो, कपडा रंग
 हेतें ॥ क० ॥ ८ ॥ बाजीगर जेम बाजी खेले, धीररे
 माडी जाल ॥ ते सवेगी सूधामत जाणो, ए सहु आख
 जजाल ॥ क० ॥ ९ ॥ ठंचु घर अगोचर होवे, मासक-
 द्य तिहा कीजे ॥ सुख सातारें पडिखेहण चाखे, साधु
 जन्म फल लीजें ॥ क० ॥ १० ॥ रात जगावे महिखा

मल्लीने, गावे गीत रसाल ॥ चार कथाना कर्मज बाधे,
 मनमां थइ उजमाल ॥ क० ॥ ११ ॥ मप्यान्हें महिना-
 ने तेडे, हसीने पूठे जात ॥ अढारमो उपधान बढोतो,
 अम तुम मलशे धात ॥ क० ॥ १२ ॥ तय ते कामिनी
 हसीने बोले, साचु कहो ठो स्याम ॥ गद्ययासी गुरु
 आचीने बढशे, तय तुम जाशे माम ॥ क० ॥ १३ ॥
 नीचु जोइने इणि परें जांसे, जणयानो खप कीजे ॥
 नानी वय ठे हजीय तुमारी, एक एक गाथा लीजे ॥
 क० ॥ १४ ॥ घोटकनी परें पथें चाले, शहेरमा नीचु
 जोवे ॥ गरुधरु गाढानी परें चाले, जिनशासनने बगोवे
 ॥ क० ॥ १५ ॥ रुमाल पाठा रुढां वेचे, जूना हाथमा
 फाले ॥ तृष्णा तोये किमहि न मूके, बली जाणे कोइ
 आले ॥ क० ॥ १६ ॥ ठकाय जीवनो दाह करारे, नाम
 ठाम पाप बधावे ॥ आबिल तपनु थोतु राइने, काइ
 अमने बहोरावे ॥ क० ॥ १७ ॥ कदाग्रहमा पहेता
 व्रतनो, पढ़ने लागे दोष ॥ भृपावाद तो पग पग बोले,
 तेहनो न करे शोष ॥ क० ॥ १८ ॥ अदत्त वस्तु अजाण
 थइने, साधारण सीरावे ॥ चोथा व्रतनी वात ठे मोटी,
 तेदमा काम जगावे ॥ क० ॥ १९ ॥ विधवा पासं विदु-
 ख थइने, काम कुसंगी मागे ॥ बायसनी परें मैथुन सेरे,

चोपा व्रतने जागे ॥ क० ॥ २० ॥ मैथुन सेवे परिग्रह
मांदे, प्रौढां पातक बांधे ॥ रासजननी परें लोठ्या हींदे,
बली उघाडे खांधे ॥ क० ॥ २१ ॥ ठठ अष्टमादिने
अठाइ, नाम धरावे तपसी ॥ महिमा कारण रात्रें खावे,
प्रगटे तव होय हांसी ॥ क० ॥ २२ ॥ नगर पिंडो लीया
पडने विरसज, पासळ्या थड बेसे ॥ चोराशी गळ
बहोरी खावे, मढोटा घरमां पेसे ॥ क० ॥ २३ ॥ मुखें
मुद्दपत्ती राखी बोले, आंख करे ठे बाळा ॥ मांदो मांदे
साने समजे, आखे करे ठे टाळा ॥ क० ॥ २४ ॥ एकपटी
नो सग निवारो, जेणें ए जेव बगोयो ॥ जेव उघापी
महा ए जूडो, मनुष्य जन्म फळ खोदो ॥ क० ॥ २५ ॥
आदि चकी अरिहत आचारज, उपाध्याय ले साधु ॥
घोले जेखे सद्ग एम बोले, वारुने आराधु ॥ क० ॥ २६ ॥
मूल पथ मिथ्यास्वें चाले, समजतो नद्दी लेश ॥ जिन
मतनो मारगें ठांमीने, कळहो करे विशेष ॥ क० ॥ २७ ॥
आपमतीनो संग तजीने, साधु बचने रहियें ॥ वार्णा
वाचकजस एम बोले, जिनाइत शिर बहियें ॥ क० ॥ २८ ॥

॥ अथ श्री साधुगुण सध्याय ॥

॥ विनय करीजेरें जवियण जावसुं — ए देशी ॥

॥ पांचे इद्दारे अह्निस वस करें, पाले नवविधि

मल्लीने, गावे गीत रसाल ॥ चार कथानां कर्मज बाधे,
 मनमां थड उजमाल ॥ क० ॥ ११ ॥ मध्यान्हें महिषा-
 ने तेडे, हस्तीने पूत्रे यान ॥ अठारमो उपधान बढोतो,
 अम तुम मल्लशे धात ॥ क० ॥ १२ ॥ तर ते कामिनी
 हस्तीने बोले, साचु कहो ठो स्वाम ॥ गठयासी गुरु
 आधीने बढशे, तर तुम जाशे माम ॥ क० ॥ १३ ॥
 नीचुं जोइने इणि परें जाले, जणयानो खप कीजे ॥
 नानी वय ठे हजीय तुमारी, एक एक गाथा लीजे
 ॥ क० ॥ १४ ॥ घोटकनी परें पयें चाले, शहरमा नीचू
 जोत्रे ॥ गरुवरु गाढानी परें चाले, जिनशासनने बगोरे
 ॥ क० ॥ १५ ॥ रुमाल पाठां रुडा वेचे, जूना हाथमा
 फाले ॥ तृष्णा तोये किमदि न मूके, बली जाणे कोइ
 आले ॥ क० ॥ १६ ॥ ठकाय जीवनो दाह करारे, ताम
 ठाम पाप बधावे ॥ आगिल तपनु ओतु राइने, काइ
 अमने बहोरावे ॥ क० ॥ १७ ॥ कदामहमा पहेता
 वतनो, पडने लागे दोष ॥ मृपावाद तो पग पग बाजे,
 तेहनो न करे शोष ॥ क० ॥ १८ ॥ अदत्त वस्तु थजाण
 थइने, साधारण सीरावे ॥ चोया वतनी वात ठे मोटी,
 तेदमा काम जगारे ॥ क० ॥ १९ ॥ विधवा पासं विदु
 ल थइने, काम कुसगी मागे ॥ बायसनी परें मेथुन सेरे,

चोया वतने जागे ॥ क० ॥ २० ॥ मेथुन सेवे परिपह,
मांहे, प्रौढां पातक बांधे ॥ रासजनी परें सोढ्या हींढे,
बली उघाडे खांधे ॥ क० ॥ २१ ॥ उठ अष्टमादिने
अठाइ, नाम धरावे तपसी ॥ महिमा कारण रात्रें खावे,
प्रगटे तव होय हांसी ॥ क० ॥ २२ ॥ नगर पिंडो लीया
पडने विरलज, पासठ्या थड बेसे ॥ ओराशी गछ
बहोरी खावे, महोटा घरमां पेसे ॥ क० ॥ २३ ॥ मुखें
मुहपत्ती राखी बोले, आंख करे ठे बाळा ॥ मांदो मांहे
साने समजे, आखे करे ठे टाळा ॥ क० ॥ २४ ॥ एकपटी
नो संग निवारो, जेणें प जेव बगोयो ॥ जेख ठषापी
महा प झडो, मनुष्य जन्म फळ खोयो ॥ क० ॥ २५ ॥
आदि यकी अरिहत आश्वारज, उपाध्याय ले साधु ॥
धोळे जेखे सहु एम बोळे, वाहने आराधु ॥ क० ॥ २६ ॥
मूल पथ मिथ्याखें चाले, समजतो नदी लेश ॥ जिन
मतनो मार्ग ठांमीने, कलहो करे विशेष ॥ क० ॥ २७ ॥
आपमतीनो संग तजीने, साधु बघने रहियें ॥ घाण्डी
वाचकजस एम बोळे, जिनाझा शिर बहियें ॥ क० ॥ २८ ॥

॥ अथ श्री साधुगुण सद्याय ॥

॥ तिनय करीजेरे जवियण जावसुं - ए वेशी ॥

॥ पांचे झडीरे अह्निस वस करें, पाले नवविधि

(७२) श्री सुधर्मगुण परीक्षा.

लखीने, गात्रे गीत रसाल ॥ चार कथानां कर्मज बाधे,
 मनमां थइ उजमाल ॥ क० ॥ ११ ॥ मध्यान्हें सहिजा-
 ने तेडे, हसीने पूठे यान ॥ थदारमो उपधान बहोतो,
 धम तुम मज्जशे धात ॥ क० ॥ १२ ॥ तत्र ते कामिनी
 हसीने बोले, साचु कहो ठो स्याम ॥ गजयासी गुरु
 आत्रीने बढशे, तत्र तुम जाशे माम ॥ क० ॥ १३ ॥
 नीचुं जोइने इणि परें जाले, जणयानो रप कीजे ॥
 नानी वय ठे हजीय तुमारी, एक एक गाथा लीजे
 ॥ क० ॥ १४ ॥ घोटकनी परें पथें चाले, शदेरमा नीचू
 जोवे ॥ गरुग्रु गाडानी परें चाले, जिनशासनने बगोरे
 ॥ क० ॥ १५ ॥ रुमाल पाठां रुढा बेचे, जूना हाथमा
 फाले ॥ तृष्णा तोये किमहि न मूके, बली जाणे कोइ
 आले ॥ क० ॥ १६ ॥ ठकाय जीवनो दाह कराय, नाम
 ठाम पाप बधावे ॥ आबिल तपनु थोतु टाडने, काइ
 थमने बहोरावे ॥ क० ॥ १७ ॥ कदामहगा पदेना
 बतनो, पढ़ने लागे दोष ॥ मृपावाद तो पग पग बोले,
 तेहनो न करे शोष ॥ क० ॥ १८ ॥ थदत्त वस्तु थजाण
 थइने, साधारण सीरावे ॥ चोथा बतनी बात ठे मोटी
 तेदमा काम जगावे ॥ क० ॥ १९ ॥ विधवा पासं नि
 स थइने, काम कुसंगी मागे ॥ बायसनी परें मैथुन से

चोपा व्रतने जागे ॥ क० ॥ १० ॥ मैथुन सेवे परिग्रह,
माँदे, प्रौढां पातक बांधे ॥ रासजनी परें सोढ्या हींदे,
बली उघाडे खांधे ॥ क० ॥ ११ ॥ ठठ अक्षमादिने
अठाइ, नाम धरावे तपसी ॥ महिमा कारण रात्रें खावे,
प्रगटे तत्र होय हांसी ॥ क० ॥ १२ ॥ नगर पिंडो सीया
पवने विरलज, पासळ्या थड बेसे ॥ चोराशी गछ
बहोरी खावे, महोटा घरमां पेसे ॥ क० ॥ १३ ॥ मुखें
मुहपती राखी बोले, आंख करे ठे बाळा ॥ मांदो माँदे
साने समजे, आखे करे ठे टाळा ॥ क० ॥ १४ ॥ एकपटी
नो सग निवारो, जेणे प जेन्व बगोयो ॥ जेख उघापी
महा प चूडो, मनुष्य जन्म फळ खोयो ॥ क० ॥ १५ ॥
आदि धकी अरिहत आचारज, उघाण्याय ठे साधु ॥
बोले जेखे सहु एम बोले, बारुने आराधु ॥ क० ॥ १६ ॥
मूल पथ मिण्याखें चाले, समजनो नही छेश ॥ जिन
मत्तनो मारग ठांमीने, कळहो करे विशेष ॥ क० ॥ १७ ॥
आपमतीनो संग तजीने, साधु बघने रहियें ॥ वार्णा
वाचकजस एम बोले, जिनाझा शिर बहियें ॥ क० ॥ १८ ॥

॥ अथ श्री साधुगुण सद्याय ॥

॥ रिनय करीजेर नवियण जावसुं - प देशी ॥

॥ पांचे इंदीरे अ

मलीने, गावे गीत रसाल ॥ चार कथाना कर्मज बाधे,
 मनमां थड उजमाल ॥ क० ॥ ११ ॥ मध्यान्हें महिषा-
 ने तेडे, हसीने पूठे रात ॥ अढारमो उपधान वढोतो,
 अम तुम मलशे धात ॥ क० ॥ १२ ॥ तव ते कामिनी
 हसीने घोले, साचु कहो ठो स्वाम ॥ गढयासी गुरु
 आधीने वढशे, तव तुम जाशे माम ॥ क० ॥ १३ ॥
 नीचुं जोशने इणि परें जाखे, जणवानो खप कीजे ॥
 नानी वय ठे हजीय तुमारी, एक एरु गाथा खीजे ॥
 ॥ क० ॥ १४ ॥ घोटकनी परें पथें चाखे, ^{मायम गाथा} ^{मोहोजी} ॥ सूर
 जोवे ॥ गरुवरु गाढाजी ॥ ^ल ^{आतापना}, उची कर वे घाढोजी ॥ क०
 ॥ १५ ॥ परपावाखेजी मेला कापना, गिरमिर वरसे निरोज
 ॥ गांस मसादिक परिसद थति घणा, सहे ते सा
 ॥ सधीरोजी ॥ क० ६ ॥ समकित मानसरोवर जियता
 ॥ चारित्र बनराम वासोजी ॥ तप जप सजम स्वाभि
 ॥ निरमदा, पाले पाले मनने उद्धासोजी ॥ क० ७ ॥
 घात्रिस परिसहारे त्रिपमा जे सहे, महीयल करे विहा
 रोजी ॥ खिमाखरुग दोइ मुनिवर कर धरे, उपसम
 रस जमारोजी ॥ क० ८ ॥ मधुकरनी परें मुनिवर
 गोचरी, गिहरे विहरे सुकतो आहारोजी ॥ ते पण
 निरस नें यली, घोरुओ दीयें दीयें वेद आधारोजी ॥

घोषा व्रतने जागे ॥ क० ॥ २० ॥ मैथुन सेवे परिग्रह,
मांहे, प्रौढां पातक बांधे ॥ रासजननी परें सोढ्या हींढे,
बसी उघाढे खांधे ॥ क० ॥ २१ ॥ ठठ अहमादिने
अठाइ, नाम धरावे तपसी ॥ महिमा कारण रात्रें खावे,
प्रगटे तव होय हांसी ॥ क० ॥ २२ ॥ नगर पिंडो स्त्रीया
पडने निरसज, पासळ्या थड बेसे ॥ चोराशी गछ
बहोरी खावे, महोटा घरमां पेसे ॥ क० ॥ २३ ॥ मुखें
मुद्दपत्ती राखी बोले, आंख करे ठे चाखा ॥ मांदो मांहे
॥ अंधेरे ठे टाखा ॥ क० ॥ २४ ॥ एकपटी

॥ जेखरे उत्तारो राजा जयधरो ॥ जेख उघापी

पचमहाव्रत जे धरे ॥ टाखे पाप अढारोरे ॥ त्रिविध
परिसद जे सहे ॥ नव फटप करे विहारोरे ॥ एहवा
मुनिवर बहिये ॥ जिम छहिये जयनो पारोरे ॥ केसी
जु परदेशी जिम ॥ जय पमनां दिये आधारोरे ॥
आवणी ॥ एहवा० ॥ १ ॥ घरे जेदे तप तपे ॥ पाळे
पचाचारोरे ॥ निंदक पूजक सम गिणे ॥ जोस न फदे
जिगारोरे ॥ एहवा० २ ॥ कोइ ठेदे बांसखे ॥ चदन
कोइ खगावरे ॥ विदुपर समता मन धरे, पावना घारे
जावरे ॥ एहवा० ३ ॥ चाळीस विदु परी आगळा,
दोप सजि छे आहारोरे ॥ संविनाग मुनिने परे ॥

मल्लीने, गात्रे गीत रसाख ॥ चार कथाना कर्मज बाधे,
 मनमां थइ उजमाल ॥ क० ॥ ११ ॥ मध्यान्हें महिषा-
 ने तेडे, हसीने पूठे पात ॥ अढारमो उपधान बहोतो,
 अम तुम मलशे धात ॥ क० ॥ १२ ॥ तव ते कामिनी
 हसीने बोले, साचु कहो ठो स्वाम ॥ गठयासी गु-
 आधीने बढशे, तव तुम जाशे माम ॥ क० ॥ १३
 नीचुं जोइने इणि परें जाले, जणवानो खप कीजे
 नानी वय ठे हजीय तुमारी, एक एक गाथा ली
 ॥ क० ॥ १४ ॥ घोटकनी परें पथें चाले, शहेरमा
 जोवे ॥ गरुषरु गाडानी परें चाले, जिनशाम-
 ॥ क० ॥ १५ ॥ रुमाल पाठां रुझावनें बको
 फाले ॥ तृष्णा तोये जिण्डावनें बको
 आले ॥ क० ॥ १६ ॥ तव तव तव तव
 ताम पाप बधावे ॥ तव तव तव तव
 अमने प्रहारावे ॥ तव तव तव तव
 मननो, पढ़ने ला ॥ तव तव तव तव
 तेहनो न करे शो ॥ तव तव तव तव
 यइने, साधारण ॥ तव तव तव तव
 तेदमा काम ॥ तव तव तव तव
 स यइने, ॥ तव तव तव तव

કપટી કહિયા પદ્ જિણદે, દુષ્ટનું નામ ન લીજે ॥ ૧ ॥
 આકર્ષી ॥ પીઠા કપડાં ગજે ધાવણી, ફાલ દેલાડી
 ઘોલે ॥ સરુણી સુદર દેખી વિશેષે, પુસ્તક લાંચલા
 લોલે ॥ ૧૦ ॥ ૨ ॥ પેઢા દેખી કાઢે પઢઘો, પઢઘા
 ગાન કરાવે ॥ ગાજા ગદોરે સ્વાત કરીને, પૂરીને ઘોનિ
 રાવે ॥ ૧૦ ॥ ૩ ॥ જ્ઞાન મિયે ઉપદેશ દદને, સૂક્ષ્મ
 પરિવ્રજ રાવે ॥ ૧૦ ॥ ૪ ॥ નાત કૂટલા સાથે હીંદે, શ્રા-
 વિલા ઠે વશ યાર ॥ યાત્રાને મિલ પળી પરે વિચરે,
 છૂર રહ્યા આચાર ॥ ૧૦ ॥ ૫ ॥ પાશેર ધીમી થરે પારણું,
 વધી ત્યારે અધશેર ॥ તોહી સાજા ફળિપરે ઘોલે,
 ઉપગામે ધાવે ફેર ॥ ૧૦ ॥ ૬ ॥ વગલાની પરે વગલા
 માટે, ધ્યાદુ હોડુ જોવે ॥ ગદિલા સાથે ઘોલે મીઠું,
 સાપુલેવ વગોવે ॥ ૧૦ ॥ ૭ ॥ જ્યાં તારામે વસ્ત્રનો નાંખ્યો,
 શ્વેતો માગો વેનું ॥ તેનો મારગ હૂં મૂક્યો, કપડાં રંગ
 દેને ॥ ૧૦ ॥ ૮ ॥ ધાત્રીગર જેમ ધાત્રી મેલે, ધીવરે
 માંડી જાણ ॥ તે મપેમી મુખામન જાણો, વસદુ જ્યાં
 જગાણ ॥ ૧૦ ॥ ૯ ॥ ઠંબુ પર નાંખે
 હા તિહાં કાંમે ॥ મુગ સાગરે પરિવેદ
 અન્ત કાલ લીમે ॥ ૧૦ ॥ ૧૦ ॥ રાત

જિન કરી જગજને આદર્યો, ફર્યાં મોટું અતિ ધૂનો ॥૪॥
 રૂઢિ જઠાર રમણી તજી, તજી આપ મતિ રાગો ॥
 દષ્ટિરાગે જમાણી લલો, નથી જયજસ તાગો ॥ ૫ ॥
 ઘણી આચાર્ય સાવચ જો, દુર્ગ અનન સસારો ॥
 દષ્ટિરાગે સમતી પણ થયો, મહા નિગોષ તિચારો ॥૬॥
 હુણ જિનધર્મ આશાતના, અનાયુ કહે રંગે ॥
 મહુ આગલે જિનપરે, વદીત જગપદ અંગે ॥ ૭ ॥
 ગામના નટને મૂર્ખનો, મિલ્યો જેદ્યો જોગો ॥
 દષ્ટિરાગ મિલ્યો તેદ્યો, કથક સેવક લોગો ॥ ૮ ॥
 આપણ ગોઠની મીઠની, હઠીને મન લાગે ॥
 જ્ઞાની ગુરુ વચન રક્ષીયામણા, કટુક તીરસા ગાંગે ॥૯॥
 દષ્ટિરાગે જ્ઞાન ભૂખે, જ્ઞાન વધે ગુણરાગે ॥
 પદ્મા એક તુમે આદરો, જલો હોય જો આંગે ॥૧૦॥
 દષ્ટિરાગી કદા મત હુવો, સદા સુગુરુ અનુમરજો ॥
 વાચક જશવિજય કહે, હિત શિલ મન ધરજો ॥૧૧॥

॥ અથ કુગુરુનો રવાધ્યાય ॥

॥ ઘેડો નાજી ॥ ૧૧ વેશી ॥

શુરુ સવેગી કિરિયા ધારી, પણ કુટિલાઈ ન મૂકે ॥
 વાહ્ય પ્રકારે કિરિયા પાલે, અચ્ચતરથી ચૂકે ॥ ૧ ॥

कपटी कहिया पढ़ जिणदे, दुष्टनुं नाम न लीजे ॥ ए
 आकर्णी ॥ पीसा कपडा खजे धावली, काख देखाडी
 घोले ॥ तरुणी सुंदर देखी विशेषे, पुस्तक वाचना
 खोले ॥ क० ॥ २ ॥ पेंडा देखी काढे पडघो, पढघा
 मान करावे ॥ खाजा गहोरे खात करीने, पूरीने वोन्
 रावे ॥ क० ॥ ३ ॥ ज्ञान मिषे उपदेश दइने, सूक्ष्म
 परिग्रह राखे ॥ ए कपटीनु नाम न लीजे, इम उत्सूत्र
 जे जाते ॥ क० ॥ ४ ॥ ताज कूटग साथे हींडे, आ-
 विका ठे दश चार ॥ यात्राने मिष पणी परें विचरे,
 छूर रह्या आचार ॥ क० ॥ ५ ॥ पाशेर घीघ्री करे पारणु,
 घली खावे अधशेर ॥ तोड़ी ताजा इणिपरें घोले,
 उपयासे आवे फेर ॥ क० ॥ ६ ॥ वगजानी परें पगलां
 माडे, आडु डोडु जोवे ॥ महिखा साथे घोले मीनु,
 साधुवेष वगोवे ॥ क० ॥ ७ ॥ आचारागे वस्त्रनो चारयो,
 श्वेने मागो पेने ॥ तेतो मारग छूरे मूसयो, कपडा रंग
 हेने ॥ क० ॥ ८ ॥ बाजीगर जेम बाजी खेले, धीगरे
 माडी जाख ॥ ते सप्रेमी सुधामत जाणो, ए सहु आख
 जजाख ॥ क० ॥ ९ ॥ उबु घर थगोचर होवे, मासक-
 दग तिहा फीजे ॥ सुग्य साताये पडिसेहण चाले, साधु
 जन्म फल लीजे ॥ क० ॥ १० ॥ रात जगावे महिखा

जिन करी जगजने आदर्यो, इहा मोह अति धूनो ॥४॥
 रुद्धि जडार रमणी तजी, जजी आप मति रागो ॥
 दृष्टिरागे जमाखी लक्षो, नयी जरजल तागो ॥ ५ ॥
 घली आचार्य सावध जे, दुर्ज अगत ससारो ॥
 दृष्टिरागे समतो पण थयो, महा निशोथ रिचारो ॥६॥
 हुण जिनधर्म आशातना, अनाएथु कहे रगे ॥
 महु आगळे जिनपरे, वदीठ जगपइ थगे ॥ ७ ॥
 गामना नटने मूर्खनो, मिढयो जेह्यो जोगो ॥
 दृष्टिराग मिढयो तेह्यो, कथक सेवक खोगो ॥ ८ ॥
 आपण गोठमी मीठमी, हठीने मन लागे ॥
 ज्ञानी गुरु उचन रखीयामणां, कटुक तीरसा यागे ॥९॥
 दृष्टिरागे प्रम उपजे, ज्ञान वधे गुणरागे ॥
 एहमा एक तुमे आदरो, जलो होय जे आगे ॥१०॥
 दृष्टिरागी कदा मत हुयो, सदा सुगुरु अनुमरजो ॥
 वाचक जशविजय कहे, हित शिख मन धरजो ॥११॥

॥ अथ कुगुरुनो रवाध्याय ॥

॥ ठेडो नाजी ॥ ए वेशी ॥

शुद्ध सवेगी किरिया धारी, पण कुटिलाइ न मूके ॥
 घाह प्रकारे किरिया पासे, अच्यतरथी चूके ॥ १ ॥

कपटी कहिया एह जिणदे, दुष्टनु नाम न लीजे ॥ ए
 आकर्णी ॥ पीछा कपडा रखे धावली, काख देखाडी
 बोले ॥ तरुणी सुंदर देखी विशेषे, पुस्तक वाचवा
 खोले ॥ क० ॥ २ ॥ पेंडा देखी काढे पडघो, पढधा
 मान करावे ॥ खाजा पहोरे खात करीने, पूरीने बोन
 रावे ॥ क० ॥ ३ ॥ ज्ञान मिये उपदेश दइने, सूक्ष्म
 परिग्रह राखे ॥ ए कपटीनु नाम न लीजे, इम उत्सूत्र
 जे जाये ॥ क० ॥ ४ ॥ ताज कूटवा साथे होंडे, आ-
 तिका ठे दश वार ॥ यात्राने मिय एणी परे विचरे,
 छूर रखा आचार ॥ क० ॥ ५ ॥ पाशेर धीश्री करे पारणु,
 वस्त्री खावे अधशेर ॥ तोही तात्रा इणपरें बोले,
 उपवासे आवे फेर ॥ क० ॥ ६ ॥ बगजानी परें पगला
 माडे, आडु डोडु जोवे ॥ महिषा साथे बोले मीठु,
 साधुवेप बगोवे ॥ क० ॥ ७ ॥ आचारागे बखनो जारयो,
 श्वेतने मागो पेने ॥ तेतो मारग हूरें मूम्यो, कपडा रंग
 हेने ॥ क० ॥ ८ ॥ बाजीगर जेम बाजी खेले, धीरे
 माडी जात ॥ ते सवेगी सूधामत जाणो, ए सहु आल
 जजात ॥ क० ॥ ९ ॥ लंचु घर अगोचर होवे, मासक-
 दर तिहा कीजे ॥ सुख सातार्ये पडिलेहण चाखे, साधु
 नम फल लीजे ॥ क० ॥ १० ॥ रात जगावे महिषा

(૩૦.) શ્રી સુધર્મગમ પરીક્ષા.

જિન કરી જગજને આદરો, ઇન્દ્ર મોદ અતિ ખૂનો ॥૪॥
 રૂઢિ જઠાર રમણી તજી, જજી આપ મતિ રાગો ॥
 દષ્ટિરાગે જમાણી લક્ષ્મી, નથી જવજસ તાગો ॥ ૫ ॥
 ઘણી આચાર્ય સાવધ જે, દુર્ગ અનત સસારો ॥
 દષ્ટિરાગે સમતો પણ થયો, મદ્દા નિગોથ વિચારો ॥૬॥
 દુષ્ટ જિનધર્મ આશાતના, અજાણ્યુ કહે રમે ॥
 મદ્દુ આગળે જિનચરે, વદીત જગવડ થયે ॥ ૭ ॥
 ગામના નટને મૂર્ખનો, મિથ્યો જેન્દ્રો જોગો ॥
 દષ્ટિરાગ મિથ્યો તેદ્રો, કથક સેવક લોગો ॥ ૮ ॥
 આપણ ગોઠની મીઠની, હઠીને મન લાગે ॥
 જ્ઞાની ગુરુ વચન રહીયામણા, કટુક તીરસા યાગે ॥૯॥
 દષ્ટિરાગે વ્રમ ડબ્બે, જ્ઞાન વધે ગુણરાગે ॥
 પદ્મમા એક તુમે આદરો, જાણો દોય જે આગે ॥૧૦॥
 દષ્ટિરાગી કદા મત હુવો, સદા સુગુરુ અનુસરજો ॥
 યાચક જશવિજય કહે, હિત શિલ્પ મન ધરજો ॥૧૧॥

॥ અથ કુગુરુનો રવાધ્યાય ॥

॥ ઘેડો નાજી ॥ ૫. વેશી ॥

શુરુ સવેગી કિરિયા ધારી, પણ કુટિલાઈ ન મૂકે ॥
 ઘાણ પ્રકારે કિરિયા પાલે, અચ્ચતરથી ચૂકે ॥ ૬ ॥

कपटी कहिया एह जिणदे, दुष्टनुं नाम न लीजे ॥ ए
 आकणी ॥ पीछा कपडा एजे धावली, काख देखाडी
 बोले ॥ तरुणी सुंदर देखी विशेषे, पुस्तक वाचवा
 खोले ॥ क० ॥ २ ॥ पेंडा देखी काढे पडघो, पढघा
 मान करावे ॥ खाजा गहोरे खांत करीने, पूरीने वोन्
 रावे ॥ क० ॥ ३ ॥ ज्ञान मिषे उपदेश दइने, सूक्ष्म
 परिग्रह राखे ॥ ए कपटीनु नाम न लीजे, इम उत्सूत्र
 जे जाये ॥ क० ॥ ४ ॥ ताज कूटवा साथे हीडे, श्रा-
 विका ठे दश वार ॥ यात्राने मिष एणी परें विचरे,
 दूर रद्या आचार ॥ क० ॥ ५ ॥ पाशेर घीश्री करे पारण,
 वस्त्री खावे अधशेर ॥ तोही ताजा इणिपरें बोले,
 ठपगसे आवे फेर ॥ क० ॥ ६ ॥ बगझानी परें पगलां
 माडे, आडु डोडु जोवे ॥ महिखा साथे बोले मीलु,
 साधुवेप वगोवे ॥ क० ॥ ७ ॥ आचारामे वस्त्रनो चारयो,
 श्वेनने मानो पेने ॥ तेतो मारग दूरें मूसयो, कपडा रंग
 हेने ॥ क० ॥ ८ ॥ बाजीगर जेम बाजी खेले, धीगरे
 माडी जाख ॥ ते सवेगी सुधामत जाणो, ए सह्यु आख
 जजाख ॥ क० ॥ ९ ॥ लजु घर अगोचर होवे, मासक-
 टा तिहा कीजे ॥ सुख साताये पडिखेइण चाखे, साधु
 जन्म फल लीजे ॥ क० ॥ १० ॥ रात जगावे महिखा

जिन करी जगजने आदर्यो, इहां मोद अति भूजो ॥४॥
 रुद्धि जंडार रमणी तजी, नजो आप मति रागो ॥
 दृष्टिरागे जमासी लखो, नबी नयजस तागो ॥ ५ ॥
 बली आचार्य सावध जे, हुज अगन ससारो ॥
 दृष्टिरागे समतो पण थयो, मदा निशीथ रिचारो ॥६॥
 हुण जिनधर्म आशातना, अनाएयु कहे रगे ॥
 महु आगळे जिनवरे, वदीछ जगवइ अगे ॥ ७ ॥
 गामना नटने मूर्यनो, मिदयो जेदरो जोगो ॥
 दृष्टिराग मिदयो तेदरो, कथरु सेवक लोगो ॥ ८ ॥
 आपण गोठनी मीठनी, दृठीने मन लागे ॥
 झानी गुरु उचन रखीयामणा, कटुक तीरसा यागे ॥९॥
 दृष्टिरागे ब्रम उपजे, झान वधे गुणरागे ॥
 पहमा एक तुमे आदरो, नलो दोय जे आगे ॥१०॥
 दृष्टिरागी कदा मत दुयो, सदा सुगुरु अनुसरजो ॥
 वाचक जशविजय कहे, हित शिख मन धरजो ॥११॥

॥ अथ कुगुरुनो रवाध्याय ॥

॥ ठेडो नाजो ॥ ए देशी ॥

शुद्ध सवेगी किरिया धारी, पण कुटिलाइ न भूके ॥
 बाह्य प्रकारे किरिया पाखे, अचरितरथी चूके ॥ १ ॥

કપટી કહિયા પદ્ધ જિણદે, દુષ્ટનુ નામ ન લીજે ॥ ૧ ॥
 આકર્ણી ॥ પીઝા કપડા સજે ધાવણી, ફાલ દેસાહી
 ઘોલે ॥ તરુણી સુંદર દેસી વિશેષે, પુસ્તક વાચવા
 લોલે ॥ ક૦ ॥ ૨ ॥ પેઢા દેખી કાઢે પઢઘો, પઢઘા
 ગાન કરાવે ॥ રાજા રહોરે સ્વાત કરીને, પૂરીને વોનિ
 રાવે ॥ ક૦ ॥ ૩ ॥ જ્ઞાન મિયે ઉપદેશ દદને, સૂક્ષ્મ
 પરિમિદ રાવે ॥ ૧ કપટીનુ નામ ન લીજે, ઇમ ઇત્સુ
 જે જાણે ॥ ક૦ ॥ ૪ ॥ તાઝ કૂટવા સાચે હીંદે, શ્રા-
 વિકા ઠે દશ ઘાર ॥ યાત્રાને મિપ ણી પરે ત્રિચરે,
 હૂર રહ્યા આચાર ॥ ક૦ ॥ ૫ ॥ પાશેર ધીંત્રી કરે પારણ,
 પસી રાવે અપશેર ॥ તોહી તાઝા ઇણિપરે ઘોલે,
 ઇપવાસે આવે ફેર ॥ ક૦ ॥ ૬ ॥ ઘગણાની પરે પગલા
 માઢે, થાહુ ઢોહુ જોવે ॥ મદિસા સાચે ઘોલે મીલુ,
 સાધુવેપ વગોવે ॥ ક૦ ॥ ૭ ॥ આચારાગે વસ્ત્રનો જાંખ્યો,
 શ્રેત્રને માતો પેતે ॥ તેતો મારગ હૂરે મૂસ્યો, કપડાં રંગ
 હેમે ॥ ક૦ ॥ ૮ ॥ યાજીગર જેમ યાજી રેલે, ધીંચરે
 માંહી જાણ ॥ તે મયેગી સુધામત જાણો, ૧ સદુ આલ
 જગાવ ॥ ક૦ ॥ ૯ ॥ ઇંચુ વર જ્યોષર હોવે, માસક-
 હર નિર્દા કીઝે ॥ મુગ સાગાયે વલિલેદણ પાણે, સાધુ
 રૂઝત વસ લીઝે ॥ ક૦ ॥ ૧૦ ॥ રાત જગાયે મદિસા

જિન કરી જગજને આદર્યો, ઇન્દ્ર મોદ અતિ ખૂનો ॥૪૪॥
 રુદ્રિ જઢાર રમણી તજી, જજો આપ મતિ રાગો ॥
 દષ્ટિરાગે જમાણી લક્ષ્મી, નરી જરજલ તાગો ॥ ૫ ॥
 ઘણી આચાર્ય સાવધ જે, દુરંત અગત સતારો ॥
 દષ્ટિરાગે સમતો પણ થયો, સદા નિશીથ વિનારો ॥૬॥
 દુષ્ટ જિનધર્મ આશાતના, અનાયુ કહે રગે ॥
 મહુ આગલે જિનરે, વદીત્ત જગવદ્ અગે ॥ ૭ ॥
 ગામના નટને મૂર્ખનો, મિલ્યો જેદ્યો જોગો ॥
 દષ્ટિરાગ મિલ્યો તેદ્યો, કથક સેવક લોગો ॥ ૮ ॥
 આપણ ગોઠમી મીઠમી, દઢીને મન લાગે ॥
 જ્ઞાની ગુરુ વચન રક્ષીયામણા, કટુક તીરસા યાગે ॥૯॥
 દષ્ટિરાગે પ્રમ ભવજે, જ્ઞાન વધે ગુણરાગે ॥
 પદમા એક તુમે આદરો, જક્ષો દોય જે આગે ॥૧૦॥
 દષ્ટિરાગી કદા મત દુર્યો, સદા સુગુરુ અનુમરજો ॥
 ધાત્રક જશવિજય કહે, દિત શિવ મન ધરજો ॥૧૧॥

॥ અથ કુગુરુનો રવાધ્યાય ॥

॥ ઝેડો નાજી ॥ ૧ વેશી ॥

શુદ્ધ સવેગી કિરિયા ધારી, પણ કુટિલાઈ ન મૂકે ॥
 ઘાલ પ્રકારે કિરિયા પાલે, અચરતરથી ચૂકે ॥ ૧ ॥

कपटी कहिया एह जिणदे, दुष्टनुं नाम न लीजे ॥ ए
 थाकणी ॥ पीक्षा कपडा सजे धाग्रली, काख देखाडी
 घोखे ॥ तरुणी सुदर देग्यी विशेषे, पुस्तक वाचवा
 सोखे ॥ क० ॥ २ ॥ पेंढा देग्यी काढे पडघो, पडघा
 गान करावे ॥ ग्वाजा उहोरे खात करीने, पूरीने बोनि
 रावे ॥ क० ॥ ३ ॥ ज्ञान मिषे उपदेश दइने, सूझ
 परिग्रह राखे ॥ ए कपटीनु नाम न लीजे, इम ठसूत्र
 जे जाखे ॥ क० ॥ ४ ॥ ताज कूटवा सायें हीडे, श्रा-
 विवा ठे दश पार ॥ यात्राने निष पणी परें विचरे,
 छूर रसा ध्याचार ॥ क० ॥ ५ ॥ पाशेर घीघ्री करे पारणु,
 पत्री ग्यारे ध्यधशेर ॥ तोही ताजा इणिपरें घोखे,
 छपगामे ध्यावे फेर ॥ क० ॥ ६ ॥ पगझानी परें पगळां
 गाढे, ध्याहुं दोहु जोखे ॥ मदिया सायें घोखे मीनु,
 साधुदेव समोवे ॥ क० ॥ ७ ॥ ध्याचारामे वस्त्रनो जाग्यो,
 श्रोतने मागो पेमें ॥ तेगो मारग छूरें मूसयो, कपडा रंग
 हेमें ॥ क० ॥ ८ ॥ पाजीगर जेम पाजी गेखे, धीपरे
 काढी जाय ॥ ते सवेमी सुधामत जाखो, ए सद्गु ध्यात्र
 जजाय ॥ क० ॥ ९ ॥ टंघु पर लगेपर होवे, मातक-
 दह निदी बांजे ॥ मुग्र मागारे वडिखेदुध ध्यावे, साधु
 वडि लीजे ॥ क० ॥ १० ॥ रात जगावे मदिया